

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Az első sorokért az egy sorért 20 fill.
Minden sorozatnál 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, április 6.

Goldis József.

Arad, április 5.

Az aradi görög egyháznak nagy halottja van: Goldis József püspök maga is átköltözött abba az országba, melynek dicsőségét hirdetni vállalta hivatásául ezen a földön.

Egyháza bizonyára méltányolni fogja emlékét, mert hű fia volt, mert annak élt s mert jámbor életével dicsőségét is emelte. Es bár Goldis sem kerül el a közélet halottainak sorsát, kik fölött az egymás nyomában futó események gyorsan napirendre térnek s a gyászpompa komor akkordjai közé itt is belevegyül a jövő előkészítésével járó szorgoskodás és versengés, de azért állandó tisztelet és kegyelet fogja őrizni emlékét, miután a tisztelet és közbecsülés volt az, a mi őt a püspöki székbe emelte.

Epen ez a momentum adja meg Goldis püspökségének nagy jelentőségét. A görög keleti egyházban a nemzeti irányzat és a szabad választás a legkülönbözőbb politikai törekvések és az egyházen kívül fekvő érdekek számára nyit tágteret, s midőn azután valaki tudománya, humanizmusa és puritán jellemén kívül az emelkedésnek más tényezőivel nem bír,

és mégis egyházának fejévé lesz, ez nem csak az egymás ellen ható erők egyensúlyában és lekötöttségében találja a legrealisztikusabb felfogás mellett is magyarázatát, hanem szükségkép a derék férfiú egyéni tulajdonságának nagy kiválóságára, és az egyházban tulsulyra jutott tisztultabb szellemre mutat.

Goldis József püspök beigazolta a kozzá fűzött várakozásokat; hű maradt magához és elveihez, szegényül élt és halt, igénytelenül, egyszerűen, egyedül apostoli hivatásában keresve és találva örömet. Kegyek helyet igazságot osztogatott, nem engedte magát egyes érdekkörök eszközéül és a pártatlanság elvének állandó fenntartásából támadtak egyedül utján a tövisek.

Fájdalom, gyakori gyöngélcédése és kormányzatának rövid tartama miatt nem érthette el azt a célját, hogy az ellentétes hatalmi érdekek harcát, mely egyháza békéjét zavarta s melynek pora gyakran az auláig fölhatott, megszüntethette s egyénisége és békülékeny természetének bélyegét a kormányzata alatt volt egyházi életre rányomhatta volna.

De nemcsak a görög-keleti egyháznak a halottja Goldis József püspök, nemcsak annak van oka őt gyászolni, hanem mindannyiunknak, kik aradi polgárok vagyunk. Itt közöttünk kezdte működését a közpályán; mint megyei tisztviselő s azután mint középiskolai tanár együtt dolgozott

és munkált velünk, egy táborban, egyazon közös célért. És hűségét barátaihoz, kik között élt és a társadalomhoz, mely őt nevelte és emelte, egyaránt megőrizte magas állásában is, aminthogy tántoríthatatlan hive maradt a hazának, melyet mindig őszintén és hiven szeretett.

Nem is tévesztette egész haláláig a szeme elől, hogy a széles hatáskörben, a mely osztályrészéül jutott, tőle telhetőleg ápolja a különböző felekezeti és ajku honpolgárok között a békét. Az immár boldog emlékezetű férfiú érzésben is miszsiót teljesített és egyaránt kiérdemelte az elismerés koszoruját mint hazafi, ember és pap. Legyen áldott az emléke!

A kultusz tárca. A kereskedelmi tárca tárgyalása váratlanul kitöltötte az egész napot, úgy, hogy a kultusz-tárca ma nem kerülhetett sor. Hétfőn pedig a konverzióról szóló törvényjavaslatot tüzték napirendre. Hír szerint ennek a tárgyalása is eltart néhány napig, úgy, hogy a költségvetés tárgyalását legfeljebb csak a jövő hét végén folytatják.

Fejérváry a Házban. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ma először jelent meg bécsi útja óta a képviselőházban, hű élénk feltűnést keltett. Mindenfelől elfogták és üdvözölték. Unos unalan ismételték a kérdést még a kurucok is: Hogy érzed magad kegyelmes Uram? Besietett a miniszterti szobába, a honnan egyenesen a terembe ment. Meghallgatta a kereskedelmi tárca tárgyalását egy fél óráig s aztán elment. Tehát mégis együtt voltak Fejérváry és Horánszky — hangzott szerte a folyosón.

TÁRCA

Az elhunyt aradi püspökről.

— A választási harc és a bevonulás. —

Két fényes momentumot újítunk itt fel a ma elhunyt aradi román püspök életéből: megválasztásának történetét, s azt a gyönyörű ünneplést, melyben akkor volt része, mikor bevonult Aradra, hogy itt a püspöki széket elfoglalja.

Goldis Jánost (papi nevén: József) 1899. május 15-én választották meg aradi püspökké. Emlékeztünk arra az érdekes harcra, mely a választást megelőzte s mely hónapokon át foglalkoztatta úgy a magyar, mint a román sajtót. Annak a feltűnő érdeklődésnek, melylyel a választást megelőző kombinációkat kísérték, érthető magyarázata volt az a fontos szerepkör, melyet az aradi román püspök a társadalmi élet terén betölt. Az ő pasztorbotja tereli hűveit a mesgyére, mely vezethet a gyűlölködésre, de vezethet egy új térre is, melyen barátsággal megférnek az eddig oly ellentétes érdekek.

A választást istentisztelet előzte meg. A görög keleti román templomot ez alkalomból teljesen megtöltötte a közönség. Kettős ok is volt erre: a választással járó érdeklődés, meg hogy a misét a volt aradi püspök, Metianu János nagyszabeni metropolita pontifikálta. A papi segédletet Goldis János nagyváradi pü-

pöki helynök és Hamsa Agost aradi szeminariumi igazgató és négy esperes szolgáltatták.

A mise végeztével a metropolita és a püspök-választó szinódus tagjai nagy közönségtől kísérve a szeminarium épületébe mentek, mely a választás színhelyéül volt kitűzve. Itt már nagy sokaság várakozott rájuk. Az utcát tarka közönség lepte el, mely megszállva tartotta az épület előcsarnokát és folyosóit. A szeminarium nagyterme volt a választás számára kijelölve. Ide nem bocsátottak be senkit, csupán a szinódus tagjait.

Hangos szetreászka kiáltások jelezték már messzi az utcáról a metropolita és kíséretének közeledtét. Az éljenzés valóságos harsogó lármaivá növekedett, mikor a csoport a szeminarium épületébe lépett.

— Eljen az érsek! — hangzott. De elnyomta az általános lelkesedéssel hangoztatott kiáltás:

— Eljen Goldis!
— Eljen Goldis, a mi püspökünk! . . . Ő a mi emberünk!

Ha a nagyközönségre bizzák a választást, kétségkívül Goldis lesz a püspök. Ez már világosan látszott a hangulatból, olyan szeretettel vették körül, amint magas fekete fővegében ott halladt az érsek mellett ellenjelöltje Hamsa Agoston oldalán. Követték őket a szinódus tagjai, akik hallgatagon, érzelmüket nem nyilvánítva vonultak be, pedig hát ő rajtuk állott, vajjon örömeiben, vagy elkeseredett dacból kiáltta a végén a sokaság:

— Szetreászka Goldis!

Bevonultak a terembe mind. A metropolita külön asztalához, a szinódus tagjai a papokba.

Igazán nagy ellentét. Lenn a teremben az ősz érsek, a fehérszakállas, fekete ruhás papok s a szinódus többi tagjai a szavazás előtti komulyságukban, fenn pedig a karzaton a virágos kalapok száza, mosolygó női arcok, melyeknek élénkebb pirossága mutatja az érdeklődő várakozást.

Egyszerre csak csend lesz, mikor Metianu János érsek megnyitja a választást. Erre Putits Traján felolvassa a szinódus tagjainak névsorát. Hatvanan felelnek, jelentve, hogy valamennyi választó jelen van. Még mielőtt a választás kezdtek volna, heves vitatkozás támadt. Az érsek, tekintettel a hatvan tagra, kijelentette, hogy harmincegy szavazat megadja az abszolút többséget. Mangra Vazul ezt nem tartja helyesnek, szerinte csak a leszavazottak számából állapítható meg a szótöbbség, ez pedig csak a választás végén történhetik. Hasonló értelemben szóltak Zigre Miklós a nagyváradi konzisztórium titkára, Oncu Miklós és Rotariu Pál.

Végre felolvasták az autonómiai szervezeti szabályzatot, mely Mangrának adott igazat és ez értelemben indult meg a választás.

Megalakították a szavazatszedő bizottságot, melynek tagjai Oncu Miklós és Rotariu Pál lettek. Erre kezdetét vette a választás egy urna előtt, melybe az elnöklő metropolita felszólítására előlépő tagok egyenkint tették bele a sza-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 5.

Még mindig a kereskedelmi tárca van napirenden és nem is fejezték be még ma, miután három interpelláció is volt kitűzve.

A vita iránt bizony alig van érdeklődés, csupán Baross János, a Szivák Imre veje tartotta együtt a képviselőket, akik nagy figyelemmel hallgatták a határozottan tartalmas legifjabb honatya fejtegetését a csatornázásról.

A folyosón különben a villanyost szípták minden oldalról, mint a bokrot. A nagy felháborodást a képviselőház közvetlen közelében történt szerencsétlenség keltette: a villanyos ugyanis egy négy éves kis fiút gázolt el. Előbb még a muzeum-kertben szaladgált szegény fiú s egy perc alatt halott volt. Rátkay mindjárt interpellációt csinált az esetből.

Wlassics miniszter pedig, a ki ma is hasztalan várt sorára, elment a házból.

— Nehogy ismét egy napom vesszen el — mondotta.

Reszletes tudósításunk a következő:

Interpellációk bejelentése.

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Horánszky Nándor, Cseh Ervin, Wlassics Gyula miniszterek.

Az elnöki irományok előrjerjesztése után Belicska Béni előadó bejelenti, hogy Horánszky Nándor mandátumát igazolták.

Nyegre László jegyző jelenti, hogy **Malatinszky** György a szent György-téren elhelyezett katonai épületek tárgyában, **Okolicsányi** László a kassa-oderbergi vasút ipari pályázata és **Rátkay** László a közúti villanyos vasutakon előforduló szerencsétlenségek tárgyában interpellálnak az ülés végén.

A kereskedelmi tárca.

Következett a kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalása.

Bauer Antal a budapesti közúti vasutakról beszél és kijelenti, hogy azt hitte, hogy ez a vasut a közönség kényelmére szolgál, de lépten nyomon az tapasztalható, hogy csak a részvényesek vagyonának gyarapítására szolgál. A kocsik tulsufoltak, a kalauz betolakodik s nőket, gyermekeket ide-oda lökdös, besározza a közönséget és vele gorombáskodik. Ennek az oka az, hogy csekély lévén a fizetés, műveletlen emberek foglalják el ezen állásokat.

vázó cédulát. A két jelölt, Goldis és Hamsea ezalatt a szomszédos terembe vonultak.

A szavazás vagy fél óráig tartott, mely alatt nőttön-nőtt, az izgatottság, még pedig nem annyira a teremben, mint a karzaton és az előcsarnokban. A karzat asszonynepe, ez a pre-mimerre való színes közönség, valósággal égett a nagy várakozásban. Goldis, vagy Hamsea? — ez hangzott mindenfelé a forró levegőjű helyen. Kinn a folyosón nagy zaj jelezte az izgatott hangulatot. Többször ki kellett a teremből szólni, hogy a szavazást csendben folytathassák.

Végre, a két jelölt kivételével valamennyi, tehát 58 választó bedobta céduláját az urná a s megkezdődött a szavazatok összeolvasása. Eleinte egyformán állott mind a két jelölt négy-szer olvasták fel Goldis nevét, négyszer Hamseát. Majd hangosan jelentette az egyik szavazatszedő:

— Alba.

Ez egy fehér lap volt minden írás nélkül. Ettől kezdve Hamsea neve mindinkább hátrányban maradt Goldisé mögött. Egyszerre nagy éljenzés verte fel a várakozás csendjét: Goldisnak 28 szavazata volt már, míg a másik jelöltnek csak 20. Hozzávéve az eddigi 4 üres lapot, most már biztos volt Goldis megválasztása. S csakugyan az övé is lett a többség, mint Metianu érsek az eredményt kihirdette. E szerint beadott 58 szavazólap, ebből kapott Goldis János 30, Hamsea Agoston 24 szavazatot: üres lap volt 4. Tehát 6 szótöbbséggel Goldis

Jobb fizetést kellene adni e hivatalnokoknak, azonkívül nyugdíjat. A telefonról szólva elmondja, hogy ez sem a közönség kényelmére van, hanem inkább annak bosszantására szolgál. A legtöbb esetben alig kap az ember összeköttetést, ha megkapja, megszakítják azt; és ha az ember más összeköttetést kér, fél óráig kell várni. Ezen segíteni kell, mert így a telefon majdnem teljesen használhatatlanná lesz. Ennek főoka az, hogy nők kezelik a telefont. (**Nessy Pál:** Aztán még ha látnók azokat a postakisasszonyokat! Derűtlenség.) A tételt elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Nessy Pál ismerteti a magyar posta történetét és azt a Bach-korszakbeli törvényt, mely magyarra most sincs lefordítva és mely a mai visszaélések alapja. Mindenben osztja **Bauer Antal** nézetét a telefonról. Új törvény létesítését sürgeti. Panaszolja, hogy a volt kereskedelmi miniszter a levelező lapok és postautalványok árát egy fillérrel felemelte, dacára annak, hogy a külföld mindenképen azon van, hogy a posta minél olcsóbb legyen. Nálunk azonban a posta csak gseft-intézmény, azért annak költségeire a költségvetést nem is szavazza meg. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Buzáth Ferenc a csomagkézbesítés kesedelméről beszél és felhívja az egyöntetű kezelés létesítésére a miniszter figyelmét.

Rátkay László panaszolja, hogy a kereskedelmi miniszter félévről-félévre változtatja a postabélyeget, mi által a szegény népek okoz csak kárt. Kijelenti, hogy helytelen az az eljárás az idegen államok példájától a postabélyegekkel, hogy nem írják rá a bélyegre e szót: Magyarország. Kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy e méltányos kérését figyelembe vegye. A tételt nem fogadja el.

Madarász József mindenben osztja **Nessy Pál** és **Rátkay László** szavait és az új postatörvény alkotását kéri. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Elnök szavazásra bocsátja a tételt, melyet a többség elfogadott.

Postatakarépképző és hajózás.

Elnök: Minthogy senki feliratkozva nincs, a szokáshoz híven a tétel elfogadottnak tekintetik.

Rátkay László: Tessék szavazás alá bocsátani.

Elnök: Ez nem szokás.

Madarász József a házszabályok intézkedését tartja követendőnek a szokás ellenében.

A tételt elfogadják.

Baross János a csatorna építésekről és a budapesti téli kikötő alakításáról szól. A kormány ezen tervezete mindenütt kedvező fogadtatásra talált és ma mégis távolabb vagyunk ennek végrehajtásától, mint bármikor.

Ennek oka az, hogy nagy antipatiát keltett egyesek azon tervezete, hogy a budapesti téli kikötőt oly nagyszabásúnak akarták, mely 100 millióba került volna. Az ellenszenv átragadt a csatorna-építésre is, ezért nem történt meg máig az első kapavágás sem. A mai olcsó pénzvisszonyok mellett állami segítséggel társadalmi uton még lehetne kezdeni az első lépéseket. A csatornák azért is szükségesek, mert víziutaink déli irányba azt eredményezi, hogy a nyugat felé merre kiviteünk van, utunk nincs. Valószínűleg a közel jövőben elvesztjük piacunkat Németországban. Helyette Svájcra kell számítanunk, amelylyel olcsó összeköttetést úgy szerezhethünk, ha Württemberg régi óhajának eleget teszünk és ez államon keresztül egy csatorna építését támogatjuk. A Duna-Tisza csatorna kiépítése olyan szükséges, mint egy falaz kenyér.

A csatornák létesítésénél tekintettel kell lenni az öntözésre is, azért mellékcatornákat is kell létesíteni, melyek öntözésre alkalmasak, így aztán az alföld homokbuckái könnyen virágzó gyömoléssöskké lesznek telve. Így a csatornázásnak gazdasági jelentősége van, de még nagyobb az a hatás, mely nemzeti szempontból ennek a csatornázásnak következménye, a mennyiben a nemzetközi szociáldemokrácia tovább fejlődését megfogja akadályozni és a magyar faj színe-javát meg fogja tartani a magyar nemzetnek. A tételt elfogadja és a Duna-Tisza összeköttetését melegen figyelembe ajánlja a kereskedelmi miniszternek. (Élénk helyeslés a jobboldalon, szónokot számosan üdvözlik.)

Major Ferenc helyteleníti azt, hogy **Baross János** Magyarországon fenn akarja tartani azon rossz helyzetet, hogy nyerstermékeket nyugat felé szállítsunk. Nekünk ipari termékeket kelet felé kell kivinnünk. Szakítanunk kell a vicinalizmus túltengésével és meglevő víziutainkat kell javítanunk. A tengeri hajózásról szól. Fiumében hajógyár építését sürgeti. Az eskütéri hidról szól, mely összedüléssel fenyegeti, ebből az országnak 2 millió korona kára lehet. Erre nézve megnyugtató választ vár a minisztertől. A tételt nem fogadja el. (Élénk tetszés és éljenzés a néppárton és a szélbalon.)

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy március 12-én az Eskütéri-híd építésének vezetője jelentést tett neki, melyben bejelentette, hogy az Eskütéri-híd budai oldalán szabálytalan mozgás észlelhető. Megfigyelések folytattattak, vajjon a mozgások a hőmérsék változásával összefüggésben vannak-e? Januárban azt tapasztalta, hogy a hid mozgása a hőmérsékkel teljesen ellentétes. Eről neki jelentés tétetett. Ő néhány szakértőt megballgatott, a kik azonban megfigyelések hiányában nem nyíla kozhattak. A megfigyelés-

Jánost választották meg az aradi eparchia püspökévé.

Az éljenzésre, amely erre támadt, a kívül állók is megtudták az eredményt és egyszerre az egész után végig hullámoztak a diadalmas szetreászka.

A zaj lecsillapultával **Metianu János** metropolita beszédet intézett Goldishoz, kit a mellékszobából hívtak elő az örömhírre. Az érsek hangsúlyozta a megtiszteltetést és bizalmat, melyet ez a választás jelent s reményét fejezte ki, hogy mindent meg fog tenni viszonzásképpen. **Goldis János** meghatva válaszolt a metropolita szavaira s ígéretet tett, hogy lelkéből fogja szolgálni egyházát. Kijelentette, hogy ha a választás előtt voltak is némi ellentétek, az ő szívében nincsenek.

Ezzel befejezést nyert a választási aktus és a választók az új püspökkel kivonultak a teremből. Igazi diadalmenetet rendeztek a kinn várakozók **Goldis** számára, miközben a szeretett meleg megnyilatkozásával halmozták őt el. A közönség egészen a Fehér Kereszt szállójá kísérté el, hova betérve érdekes s kedves jelenet központja lett **Goldis**.

A szálloda téli kertjében úgy déltáján rendszeren együtt ül egy sörtársaság, melynek tagjai ügyvédok, bírák és más lateinerek, kik között több iskolatársa volt a püspöknek. Ehez az asztalhoz tért **Goldis**, régi barátaihoz s érthető örömben könyezve borult egyik másik nyakába. A közönség e közben nagy éljenzésbe fogva felállott, a cigánybanda pedig rázendített egy román indulóra **Goldis** pedig jobbrabra inte-

getett ismerőseinek, míg azután elhagyta a téli kertet.

Kinn még mindig váraoztak rá hívei és újra ovációkban részesítették, mikor felszállott kocsijára és elhajtott a püspöki aulába.

Ez a története a választási napnak, mely este **Goldis** tiszteletére a Fehér Keresztben rendezett vacsorával végződött.

Goldis János augusztus 1-én délután vonult be Nagyváradról Aradra, még pedig oly fényes ünneplés közt, melyhez hasonlólt évtizedek óta nem láttak a város falai. Az utcákon sűrű csoportokban vonult az állomás felé a közönség, melybe színes tarkasággal vegyült belé a besereglett falusi lakosság. Gyolcsba öltözött férfiak, rikító színű ruhákban pompázó fáták mindentelé. A szép, hetyke fáták, változatos hajviseletükkel, a sorjába fűzött arany, ezüst pénzeikkel, ők voltak a város virágai. A tarkaszínekbe ellentétes komolysággal vegyültek a fekete reverend's lelkészek, a piros, kék öves papok, kik messzi vidékről jöttek be erre a napra.

A várakozók között gyors egymásutánban robbant ki az állomásra a fogatok, melyek sűrűn vittek piros jelvényvel dekorált urakat, az ünneplés rendezőit. A bandérium lovasai a néptelenebb mellékutcákon léptettek a vasut felé, későbbi megjelenésüket meglepetésnek hagyva.

A színházról az indóházig vezető vonalon ezalatt egyre növekedett a sokadalom s mire az érkezés ideje elérkezett, a teragyogó nap-

sek most folynak és a szakértők jelentését szövegre a Ház elé fogja terjeszteni.

Lázár György a hajózható csatornák kiépítése mellett emel szót. Legfontosabb ezek közül a Duna-Tisza közti csatornaépítés, a melynek előnyeit Baross János nagyon helyesen kimutatta. Elmondja, milyen intézkedéseket tett a kormány a csatornázás érdekében. Helyesli az öntözőcsatornák elvételét is, így a csatornázás hasznára válnék az agráriusoknak is, meg a merkantilistáknak is, mert a csatornával úgy a földmivelés, mint a kereskedelem előmozdított. Ezen az alapon azután a csatornaépítés költségei is megoszlanának, mert közösen viselnék azokat nagyon szívesen a gazdák is, a kereskedők is. Kívánja, hogy a létesítendő csatorna Szegeden torkollik a Tiszába. A költségvetés elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Apponyi Albert elnök az ülést felfüggeszti. Szünet után

Lukács Gyula felhívja, hogy az Adria és Ungaro Croate társaságokat kötelezni kellene partihajózásra szolgáló vitorlás hajók építésére. A tengerészeti akadémia növendékeinek kiképzésére több gondot kellene fordítani az államnak. A tételt nem fogadja el.

Egyszersmind felhívja, hogy az osztrák hajótársaságok a magyar horvát hajózási társaságot bojkottálni igyekeznek. Felemlíti, hogy határozati javaslatot nyújtott be, amelynek értelmében a szubvencionált hajótársaságok nyugdíjalapot létesítsenek a kapitányok és tisztek számára.

A vasutasokért.

Horánszky igéri, hogy a szabad hajózásról szóló törvényt módosítja, ugyszintén szükségesnek tartja a balatoni hajózási szabályozását is.

Vázsonyi Vilmos az államvasutak tételénél a tisztviselők érdekében szólal fel. Alkotmány-sértésnek tartja, hogy a vasutasoknak eltöltötták a gyülekezési jogot s a sajtóval való érintkezést. A protekció kiiktatását sürgeti s kéri a minisztert, hogy a besugásokra ne hallgasson, de a tisztviselők sorsán lehetőleg segítsen.

László Mihály a székely-vasutak kiépítését sürgeti.

Végül a fönfent említett *interpellációk* következtek, melyeket ki fognak adni a szakminisztereknek.

Hétfőn a konverzióra vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja a képviselőház.

TÁVIRATOK.

Nagy pör vasutak ellen.

St.-Paul, április 5. Minnesota államnak Northern-Pacific-vasut, a Great-Northern-vasut, a Northern Securities Company és Hill ellen ugy személyesen, mint az utóbb nevezett társaság elnöke ellen indított pörében Hillnek tegnap kézbesítették a keresetet. A keresetben Minnesota állam kéri a bírót, hogy tegyen olyan intézkedéseket, a melyek a nevezett társaságok egyesítését mint törvénytelen megakadályozzák.

Az albánok mozognak.

Konstantinápoly, április 5. Egy úszkúbi távirat arról ad hírt, hogy Ipekkben rendzavarások voltak. Az albánok megtámadták a konakot és táviróhivatalait, az összes hivatalnokokat elfogták és a Jildiz-palotába táviratot intéztek, amelyben azt követelték, hogy több fogva tartott albán embert bocsássa-nak szabadon.

A külpolitika köréből.

(Bárok, törökök és a macedonok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Angol vereségről ad ismét hírt a táviró. Ugy látszik, *De Witt* szerepét, akiről most alig hallani valamit, *Delarey* vette át, aki rövid idő alatt most már másodszer okoz nagy veszteségeket az angoloknak. A legújabb véres csata Lichtenburgnál volt, ahol *Delarey* és *Kemp* egyesült hadai *Kitchener* Walter tábornoknak, a fővezér öccsének hadosztályát teljesen tönkre verték. Brüsszeli hírek szerint, 400 angol esett el, míg *Kitchener* táviratai szerint az angolok a burokat visszaszorították. Azt azonban *Kitchener* is elismeri, hogy a veszteségek mindkét részről nagyok.

Természetesen ez a csata ismét előidézi a béke ügyét, mert az angolok enyhébb feltételeket még se szabnak, míg a burok harci kedvét egy ilyen nyert csata csak fokozza.

Az elítelt ausztráliai tisztekről a következőket jelentik Londonból: *Pillo* főhadnagy, a kit fogoly burok agyonlövésére miatt életfogytig tartó fegyházra ítélték, Southamptomban érkezett. Mikor a partra kiszállt, a többi fogoly-

lyal egy csoportban ment, szintén fegyházra ítélt tisztársához láncolva. *Pilton* főhadnagy egy uri asszony előtt, aki egy hajón utazott vele, a leghatározottabban megadta, hogy rablásban vagy fosztogatásban részt vett volna. Az állítólagos gyilkosságnak az volt az előzménye, hogy egy *Hunt* nevű angol tisztet megölték a burok. Néhány nappal utóbb az angolok találkoztak egy bur csapatokkal, amelyben észrevettek egy bur katorát, aki a meggyilkolt *Hunt* egyenruháját viselte. Elfogták és maguk alakította hadbíróóság elé állították, mely a gyilkos burt vétkesnek mondotta ki és főbelvetésre ítélte. E hadbíróóság tagjai azt hitték, hogy szabályszerűen jártak el, de nagyon csalódtak. Októberben elfogták őket és hadbíróóság elé állították. Kettőjüket halálra, a másik kettőt pedig életfogytig tartó fegyházra ítélték. Az ítéletet Londonba küldték felülvizsgálat végett, ahonnan az ítélet megerősítése csak februárban érkezett vissza. *Pilton* hadnagy büntetése egy részét magánzárkában fogja kitölteni.

A török birodalomnak a többi kisebb Balkán államokkal határos részeiből mindenünnen zavargásokat jelentenek. A bolgár, szerb és montenegrói határokon valóságos bandák garázdálkodnak, amelyek szétugrasztására a török kormány egész hadsereget kell majd mozgosítani. A porta már látja, hogy a helyzet komoly és Azsiából nagyszámú katonaságot szállítat az európai részekbe. Eddig több agitátort letartóztattak, akikről kitűnt, hogy többnyire bolgárok és a bolgár macedon liga tagjai. A montenegrói határon *Kolasin* mellett volt véres összeütközés az albánok és montenegrói törzsek között, míg a Boszniával határos novibazári szandzsákságban szintén komoly zavargások fordultak elő.

A „Petersburgszkija Gazetta“-nak egy munkatársa beszélgetett *Dánev* bolgár miniszterelnökkel. *Dánev* kijelentette, hogy oroszországi utazásának egyáltalán nincs politikai célja. Feleségével együtt mint egyszerű turisták utazzák be Oroszországot, hogy az országot és népét megismerjék. *Dánev* tagadta, hogy Bulgáriának része volna a macedon zavargásokban és hozzátette, hogy a külföldi sajtóban erősen túlzott közlemények jelentek meg a macedon zavargásokról. Ami a bolgár kormány álláspontját illeti, a kormány mindent megtesz,

fényben valóságos színes áradat szállotta meg hatalmas utat.

Kevéssel 4 óra előtt lett látható a vonat, mely a püspököt hozta. Néhány pillanat s hirtelen szetereaszka hangzott fel: a püspök megjelent a kocsi ajtajában. Szünni nem akaró éljenzés közepette sietett oda *Trucia* Péter és mások, lesegítették a püspököt, ki körül tiszteletteljesen nyitott kört a tömeg. Ekkor előlépett *Onku* Miklós dr. és az aradi eparchia nevében üdvözölte. A püspök válasza után a város nevében *Institoris* Kálmár akkori főjegyző intézett hozzá lelkes beszédet.

Erre megindultak kifelé a perronról. A püspök helyet foglalt a hintóban s a menet elindult a város felé. A lovas bandérium, mely eddig a pálya udvar waggongyár melletti oldalon várakozott, kerülőt képezve, a kocsisor elé léptetett. A kanyarulatok után a főut kezdeténél fejlődött ki a menet, melyet olyan várva várt az ut két oldalát ellepő közönség. S volt is nézni való ezen a hatalmas soron, mely a maga keleties tarkaságában igazán érdekes látványosság volt.

A fogadtatás kluja a lovasbandérium volt. Hatszáz legény sorakozott nyolcas sorokban egymásután. Elöl fehér gyolcsba öltözött kaluserek, magas sapkákkal fejükön, bocskorban. Az ingük, a lovaik takarója merő csipke és kivarros. A lovak szerszámja csupa sallang. Meglepő, szokatlan, de annál hatásosabb volt ez a vezető, fehér csoport, mely aradi legényekből tellett ki. Utánuk következtek a többiek, aradiak és a környékbeli községek banderistái.

Legérdekesebben az arad-pernyáviai rukkoltak ki tollbokrétás lovaikkal, kivarrott, himzéses ingükben.

A bandérium után négy szürkén Goldis székudvari rokonai lovagoltak, majd a püspök kocsiját megelőzve *Borlodán* János a bandérium rendezője. Most következett a püspököt hozó fogat. A hintóban, melyet *Dobró* Józsa négy szürkéje húzott, *Oncu* Miklós jobbján ült Goldis püspök.

Fekete magas fővegében, a hátára nyuló fekete lebernyeggel mély hatást gyakorolt a méltóságos arcú püspök. Az uton sorfalat álló közönség éljenzése szüntelenül harogott. Sokan lelkesedésükben előre rohantak s kalapjait lobogtatva futottak a kocsi mellett. Néha nem bírtak tovább haladni a lovak az előre nyomuló áradatban s a hintó elakadt. A püspök pedig a nagy tolongás, a szakadatlan zaj hangjából kiérezve a határtalan lelkesedést, meghatottan intette kezeivel az áldást.

Elő sorfal között vonult végig a menet, melyet, hogy lásson, a házak ablakait is megszállotta a közönség, főképpen a hölgyek. Sok helyen szőnyegekkel, virágokkal díszítették az ablakokat.

A városháza elé érve, bájos jelenet várakozott Goldisra. Felhár liliomsor, fehérbe öltözött iskolás leánykák állottak az ut mentén, s virágot szórtak a püspök kocsija elé. A püspök pedig áldotta a leánykát, kik meghatottságukban önkéntelenül imára kulcsolták kezeiket. Talán ez volt az egész fogadtatás legszebb jelenete.

Az Andrassy-téren keresztül haladva, a Deák Ferenc- és Fürdő-utcákon át a Tökölytérre fordult a menet s a gör. kel. román templom előtt megállapodott. A püspököt itt az egybesereglett papság fogadta. Diszes ornátusban állottak az esperesek és a többi lelkészek a templom ajtajában, élükön a hatalmas alakú *Boksán* Mózes, aki az új püspököt üdvözlő szavak kíséretében vezette a templomba imára.

Rövid ima után a püspök a pódiumra lépett és a népet megáldotta, majd kivonult a templomból. Ujra fogatára ült s a bandérium kíséretével a püspöki aulába tért. Uj lakhelyének küszöbén *Hamsea* Agost vikárius fogadta. A püspöki lak előtt összeverődött tömeget nem akart szétoszlatni, míg csak a püspök meg nem jelent az ablaknál s beszédet intézett hozzájuk. A nép elvonulásával a délutáni ünneplés véget ért.

Estére kelve az idő, a buza-téren hatalmas fényerdő gyult ki. Fáklyások gyülekeztek itt össze vagy négyszázan, hogy Goldis püspök tiszteletére rendezett fáklyásmenetben részt vegyenek. Fél 9 órakor indultak el a fáklyások a waggongyári zenekar indulóinak hangja után, a teleki-utcai püspöki rezidencia elé vonultak, hol *Trucia* Péter üdvözölte az ablaknál megjelent püspököt. Goldis József püspök megköszönte a szép ovációt és hosszasán beszélt a néphez. Ezek torkából felhangzó éljenzések után a fáklyák lángjának kialvásával az örömnapot befejezték.

hogy Macedóniában nyugalom legyen. de ez első sorban a török hatóságok eljárásától függ.

Az újságíró azután megkérdezte, hogy mi a macedóniai mozgalom célja, mire Dánev azt felelte, hogy egyszerűen érvényesíteni akarják a berlini szerződés 23 ik szakaszát. Bulgária legjobb viszonyban van Szerbiával és Monte negroval. Ami Törökországot illeti, folytatta a miniszterelnök, ami viszonyunk olyan, mint a jó szomszédoké. Ami Oroszország és Bulgária kereskedelmi szerződéseit illeti, ezeknek még most kevés jelentősége van, de belátható időn belül remélhetőleg erősen fel fog lendülni Bulgária kereskedelme Oroszország felé. A miniszterelnök végül a leghatározottabban megcáfolta azt a hírt, hogy *Ferdinánd* fejedelem egy szláv hercegnőt szándékozik nőül venni.

Egyről-másról.

(A husvéti hó. — Riviera a kávéházak előtt. — Az elméleti nyaralók. — Kép a turfról. — A tavaszi meeting. — Színházi érdekességek.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, április 5.

Addig cizitálgattuk, hogy „fekete karácsony fehér husvét”, ezt a régi jó közmondást, a mely arról nevezetes, hogy még sohasem vált be, a mig az idén végre csakugyan beteljesedett. A harmatozó égi magasok husvét ünnepe szép, fehér, szállongó pelyheket küldtek a földre, ám a megkészt pihéknek, dicséretökre legyen mondvá volt annyi eszük, hogy mire a földre értek, eltűntek, nyomuk sem maradt, a legkisebb sár sem maradt utánuk. A husvéti hó érdekes szenzáció volt, de egyéb aztán nem is volt, mint szenzáció, mert hónap ugyan nem nevezhető. Öreg Téli apó megegyszer kacérkodni akart velünk, mielőtt elhordaná irháját; elküldötte ezért fehér hírnökeit, de látván ezek, hogy a honnan jöttetek: a szürke fellegek diadalmasan tör át a nap, életre bontva szunnyadó rügyeket, nyomortalanul eltűntek és jelentették Téli apónak: neki itt már nincs mit keresniök.

De azért, mi tagadás, megtréfálták a világot. És mosolyogni kellett rajta főképp Budapesten, a hol hópelyhek szállongása mellett zöldelt kin a „Riviéra.” Igen, a mi saját külön Rivieránk. Maliciózus, gonosz nyelvek neveztek el így azt a csenevész leander-bokrot, a melylyel a kávéházak és koc-mák előtt néhány lépésnyi területet bekerítenek, ezt irigylésre méltó fantáziával s kissé vakmerő tulzással elnevezik „kert helyiség”-nek, a hol a vendég ha úgy tetszik a zöldben képzelheti magát. És mit tesz az illúzió. Ismerék megcsontosodott pesti benszülötteket, a kik esztendőkön át itt nyaralnak e helyi érdekű Rivierán s esténként egy adag tutti-frutti vagy egy üveg málna-gauseuse mellett olvassák a képes újságokat, közben pedig nézik a csillagos eget és leander-bokrokat, szívüket valamely édes melegség járja át és elábrándoznak: ah, mégis csak szép itt a zöldben!

Ezek a becsületes naivak, a kikkel egy cserép muskátli decemberben is el tudja hitetni, hogy tavasz van. Am űlnek a „Rivierán” más nyaralók is, a kik a kávéházi székeken unatkozzák át a nyarat, s mire megjön az ősz, csodás dolgokat tudnak mesélni egy erdélyi fürdőcske természeti szépségeiről ismerőseiknek. Fantáziájuk ilyenkor szemérmetlenül megnő s oly bős szenvedelemmel hazudnak, hogy télen már maguk is mélyen hiszik, hogy az elmúlt nyarat az Olt kanyargó vize mellett töltötték. Földi balandónak a világrend egyensúlyát megbontani nem szabad büntetlenül s ez „elméleti nyaralók” is megbűnhődnek, mert más ismerőseik, a kik talán egy ferenc-körúti Rivierán nyaraltak, a Balaton háborgását ecsetelik előttük hajmeresztő történeti hűtlenséggel, a mint azt nyáron a somogyi partokról látták. Ilyen a földi igazságszolgáltatás, a mely ugyanazon fegyverrel ver vissza. Hazugságot hazugsággal avagy bibliai képlettel használna: aki hazugsággal küzd, hazugság által vész el.

Amde korai dolog talán ma még a nyaralásról beszélni. Ma, a mikor még tout Budapest itthon van. Hisz most kezdődik a tulajdonképeni élet, a versenyévad. E héten már han-

gos volt a zajtól az alagi turf és érdekes képet nyújtott a tribünök népe: gyönyörűség volt végignézni rajtok. Az ötförintos helyen gukkerező magnáskisasszonyok, kipirult arcu sportlady-k, blazirt, hideg, elegáns sportsmanok: a forintos helyen a külső kerepesi-uti rőföslovag és a tavaszmező-utcai fűszeres ifju; a még olcsóbb helyeken a népség, katonaság. Tarka összevisszaságban, avatatlan fűlnek szinte pogányul hangzó sport műszavak rőpködnek a levegőben, de szíve nincs a turf népének. Ime sebes galoppon folyik a verseny a versenyévad első szenzációiáért, az alagi nagy díjért. „*Áldomás* vezet! „*Éljen Áldomás!*” hangzik a rekedt kiáltás mindenfelől. Egyszerre három lo fölbukik, a nép morog. Köztük van Áldomás is és a lovasa: *Williamson*, a ki nyakszirtjét törte és agyárzkódást szenvedett. A nép zugolódik. Ez család. Óvást kell emelni! — Kibálnak mindenfelől, a kik Áldomás-ra fogadtak. — Szegény *Williamson* pedig, a ki csalt, mert eltörte a nyak-igolyáját, viszik a kórházba... Ime egy kép a turfról. Ilyen a turf-közönség szíve. Hja, szép dolog a szív és nemes dolog a részvét, — ha nem kerül pénzbe.

Még egy pár hét és megelevenedik a *Stefánia*-uti gyep is. S midőn a tavaszi meeting első futamára csönget a starter, a csengettyű hívása együtt találja még egész Budapestet. Ha azután ez is lezajlott, akkor szedelődzhettekünk és kezdhettünk beszélni a nyaralásról.

Most még áll a szezon, teljében van, a politikai és művészeti élet. A színházakban még vannak események és a közönség is jár még a színházba. *Verő György* „*Kain*”jától sokat vár a Nemzeti Színház s mire e sorok napvilágot látnak, tudni fogjuk, hogy joggal-e? Erdekes megemlíteni, hogy *Byron* „*Kain*” című drámai költeményét már ezelőtt tíz évvel lefordította a Nemzeti Színház és hét évvel ezelőtt a Kisfaludy-társaság is. Színpadra azonban máig sem került. *Verő* „*Kain*”ja sem formában sem tartalonban nem hasonlít a *Byron*éhoz, legföljebb annyiban, hogy szintén versekben van írva. *Verő* tragédiát írt s ő, a ki a könnyebb genreből már annyi elsőrangú alkotást produkált, hihetőleg ki fogja állni a tűzpróbát a Nemzeti Színház előkelő deszkáin is.

Egyéb színházi érdekességekről is beszélnek a kulisszák világában. A Vígyszínház ősztől kezdve fölveszi műsorába az énekes műfajokat is és ehhez képest hozzá is fogott már egy operette-ensemble szervezéséhez. A primadonna *Pálmái Ilka* lesz. Beszéli, hogy a népszínház két távozófelbén levő erőssége: *Hegyi Aranka* és *Németh József* is a Lipót-körúti műintézetbe szerződnek. Szóval vannak események minden téren. A sport-évad most lendül életnek, a politikai és művészeti élet is virágjában van még. Politika, sport, színház — és tavasz! Hát kell-e más a magyarnak!...

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A „Dolores” premierje.

— Április 19. —

A *Zichy* hangversenyt eredetileg április hó 5-ére tervezték. A hangverseny napját közölték gróf *Zichy* Gézával, ki erre a köve kezű levelet intézte az Oratorium Egylet elnökéhez: „Kedves elnök ur! Egészségi állapotom miatt félek, hogy április hó 5-én nem lehetek Aradon. Ha könnyen elhalaszthatnák a hangversenyt április közepe utánig — örülnék és eljöhették. Igaz híve: *Gr. Zichy Géza*.”

A rendező — bizottság — természetesen a legnagyobb készségei felelt meg a gróf óhajának és örömmel veit tudomást e levélből ujjalag arról, hogy a nagynevű zeneszerző jelen akar lenni a „*Dolores*” aradi premierjén. Tekintettel pedig e kívánságra a rendező-bizottság a hangversenyt *április hó 19 re*, szombat estére tűzte ki.

A jövő hét majdnem minden napjára fog esni valamelyes próba a „*Dolores*”-ból. A szolistáknak énekkarnak, zenekarnak a jövő héten erősen kell dolgozni, hogy a „*Dolores*” előadása nemcsak sikerült, hanem magas művészi szinten álló és Arad zenei életének jó hírnevé-

hez méltó is legyen. Erre azonban a próbák után itélve bizton számíthatunk.

Közre adjuk ezuttal az énekkarban közreműködő hölgyek és urak névsorát, mely Arad legjobb énekeseit foglalja magában.

Női kar: Balázs Irén, Barthel Matild, Basch Istvánka, Boros Dóra, br. Bedeus Károlyné, Bérey Ilona, Bérey Jolán, Brunhuber Mariska, Farkas Margit, Farkas Vilma, Forray Margit, Frint Olga, Hablicsek, Hermina, Haller Józsa, Kleiner Margit, Korbuly Gizella, Korbuly Ilonka, Leitner Berta, Leitner Paula, özv. Lux Ubaldné, Lux Emma, Magyary Ilma, Magyary Mártha, Neidenbach Cecil, Ruttkay Margit, Rihmer Janka, Rihmer Sarolta, Sági Henrikné, Sági Emilia, Sarlot Margit, Sarlot Mártha, Schleifer Antalné, Tóth Gizella, Török Margit, Török Vilma, Ubl Ilonka, Várnai Lajosné, és Záray Margit urhölgyek.

Férfi kar: Avarffy Géza, Alt János, br. Bedeus Károly, Boderlica Uros, Brassay Ernő, Buja Sándor, Cziráky Márton, Doroghy Béla, Faragó Béla, Flam Miksa, Fleischer Adolf, Fränkel Ottó, Gantner Rezső, Hajós Andor, Hatos Dezső, Hatos Tivadar, Hebs Márton, Korom József, Kovács Béla, Kiszely Gyula, Lautner Mátyás, Limbeck Győző, Marossy Miklós, Mohos Agoston, Ofner Gyula, Pataky Sándor, Rákosi Floris, Ráskai Miksa, Rátvay Lipót, Reinhart Kálmán, Sági Henrik, Sarlot Lajos, Sófaly György, Schleifer Antal, Schmitt Antal, Schmidt Zoltán, Schwarz Miksa, Schwel Gusztáv, Tota Béla, Vagács Gusztáv, Vince Miklós, Wagner Gusztáv, Weber Gusztáv és Weissberger Lipót urak.

* **Mübucsuzkodás.** Leszkay társulata a múlt hó 28-án bucsuzott el az aradi közönségtől. Két hét mult el azóta s mi két hét aitt nagyon könnyen elfelejtettük, hogy az a társulat játszott valaha Aradon. Vannak azonban, akik nem akarják feledtetni a bucsuzásukat s miután abban tényleg nem volt részük, hát különféle protokciók és befolyások révén p. piroson rendeznek maguknak ex machina-bucsuzást. A fővárosi lapoknál bizonyára csak két heti utánjárás után sikerült nekik kivinni azt hogy az aradi szintársulat bucsujáró emlékezzenek meg, persze olyan formában, hogy abban minél kevesebb szó legyen a bucsuzásról és minél több a „mübucsuzók”-ról. Hogyan van az, hogy egyes újságokból csak ma, kéthét után, értesülünk arról, hogy az aradi közönség mennüi szeretettel és melegséggel bucsuzott és milyen nehéz szívvel vált meg a „napokban” *László Gyulától és Fenyéri Móról*.

* **Komlóssy Ilonka**, az aradi szintársulat volt kiváló naivája a pécsi közönségnek tegnap mutatkozott be nagyobb szerepben, a *Hőféherke* Mariskájában. Játékaró a következő meleg sorokat írják: *Komlóssy Ilonka* megkapó volt egyszerűségében. Öröme telt volna benne *Bródinak*, ha látja. Természetes, kerestelen játéka; szívből ered minden szava és amint ébred, fakad szívében az első szerelem, mintha a tavaszi napsugár verőfénye aranyozná be ezt a fiatal teremtést, aki színészvér a javából. Melegséggel tapsolt játékaró a közönség.

* **A Népszínház szervezkedése.** A budapesti Népszínházban, tekintettel a szini évad végére, már legközelebb, mielőtt *Porzolt* igazgató üdüléséből vizatér, megkezdik a szervezkedést, mely gyökeres átalakulást jelent a Népszínház belső szervezetében. Az igazgatóság *Verő György*vel tárgyal, akit művezető igazgatónak szeretnének megnyerni. *Fáy Béla* titkár távozásával a főtitkári tisztet dr. *Fodor Oszkár* fogja betölteni. Ugy hírlik, hogy amennyiben *Konti József* karmester a Magyar Színház kötelékébe lépne, a főkarmesteri állást egyik jeles zeneszerzővel töltenék be, a kinek a magyar kir. dalszínházban és a zenei oktatás terén is nagy sikerei voltak. A Népszínház főrendezője *Stoll Károly* lesz, akinek érdemeit előléptetésével jutalmazza meg az igazgatóság. A művészi személyzetben legközelebbre nagyobb változások várhatók. Ujjászervezik a rozoga zenekart és a női kart is, hogy minél több hanganyag álljon az új szini évad rendelkezésére.

* Székely Irén szerződési ügye. Budapestről írják: *Janovics* igazgató Székely Irént egy évre szerződtette, ami pedig a vinkulumot illeti, Janovics az 5000 koronát ki fogja fizetni Somogyi nagyváradi igazgatónak minden pör nélkül.

Megrekedt vasutépítés.

(Makóváros és az új vasut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

A hmvásárhely-makó nsztmiklósi vasut közgazgatási bejárása ma délután ért véget. A közgazgatási bejárás a miniszter által kiküldött bizottságon kívül részt vettek a magyar államvasutak, az *Arad-csanádi vasut*, a földmívelésügyi miniszterium képviselőjében a IX. kerületi kulturmérnök és az aradi folyam-mérnökség, a csongrád- és csanádmezei államépítészeti hivatalok, a körös-tisza marosi, szárazéri, arankavidéki és felsőtörontáli ármentesítő társulató, Csanádvarmegye, Hódmezővásárhely, Makó, Földeák, Apátfalva, M.-csanád, Német-Csanád és Nagyszentmiklós kiküldöttjei és az építési vállalkozók.

A bejárás folyó hó 2-án kezdődött meg Hódmezővásárhelyen. A városház nagyterme zsufolásig megtelt érdekeltekkel. *Tárnoky* kereskedelmi miniszteriumi felügyelő ismertette meg a vásárhelyi határra vonatkozó tervezet irányát, műtárgyait, vízvezetési viszonyait, a megálló helyeket s miután a felmerült panaszokat a lehetőségig elintézték, *Halász* László titkár a miniszter képviselőjében a vásárhelyi határra éljenzés közben az ideiglenes építési engedélyt megadta. Megtörtént az első kapavágás is, s azóta 1000 munkás dolgozik az új vasuton a vásárhelyi határban.

Makóra 3-án szállt ki a bizottság s a tárgyalás a városháza kis tanácstermében folyt le. A földéaki határra tervezet ellen egy oldalról sem merülvén fel kifogás, a miniszteri titkár szintén kiadta az engedélyt s a földmunkálattal ott is folyik már.

Ezután került a sor Makóra. *Tárnoky* felügyelő ismertette először is a miniszteriumban megtartott engedélyezési tárgyaláson megállapított vasutirányt. A város részéről kiküldött képviselőket: *Szell* György polgármestert, *Cseresnyés* Janos főkapitányt, *Orbán* Ignác főmérnököt és *Dallos* Sándor drt. a képviselőt bizonyos utasításokkal látta el, többek közt azzal is, hogy az új vasut az *arad-csanádi vasutak* indóházába fusson be. *Szell* György polgármester adta elő a képviselőt ezen határozatát s kéri, hogy a vasut irányát a tervezettől eltérőleg olyképp állapítsa meg a bizottság, hogy valamennyi Makóra érkező vonat a csanádi vasut indóházába fusson be. Hogy pedig az új vasut a gépeket ne legyen kénytelen forgatni, az új vasut ne a kákási oldalon, hanem a város nyugoti oldalán épüljön ki.

Hosszas, heves vita keletkezett a kérelem nyomán. Ami természetes is, mert a képviselőt Kákáson is, a téglagyárnál is kitérők kiépítését kötötte ki, mikor a hozzájárulást megadta s az új irány mellett mindezekről szó sem lehet.

Tárnoky felügyelő nem látja a város érdekében levőnek az irányváltoztatást, de meg ez körülbelől 320.000 korona költségtöbbletet vonna maga után, a mire az érdekeltségnek egy fillérenyi fedezete sincs, azért a városi küldöttek kérelméhez nem járul, az építési engedélyt csak az ő földéaki határig adja meg, *Makó területére pedig nem*, hanem a jegyzőkönyvet döntés végett felterjeszti a kereskedelmi miniszterhez.

Az apátfalvi, magyar-csanádi, német csanádi és nagyszentmiklósi érdekeltek a tervezet ellen nem emeltek kifogást, így az építési en-

gedélyt mindenütt kiadta az elnökö miniszteri titkár s folyik a földmunka az új vasut egész vonalán, csak éppen Makón nem. Ahol legtöbb az éhes munkás s ahol legsü gösebb volt ez a munka.

A miniszteri bizottság tagjai ma végezték be a közgazgatási bejárást az egész vonalon s még az esti vonattal elutaztak Budapestre.

Goldis püspök halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Nagy gyász borult az aradi román egyházmegyére. *Goldis* József püspök, a kit alig harmadfél év előtt emeltek ritka fénynyel és lelkesedéssel a főpapi székbe, ma reggel öt órakor hatvanhat éves korában Aradon meghalt.

Ámbár rég híre járt annak, hogy a püspök egészsége meg van támadva, senki sem hitte volna, hogy a végső katasztrófa így hamar bekövetkezzék. Halálhírére őszinte részvételt fogadja az aradi társadalom, a mely *Goldis* püspökben rövid főpásztori működése alatt s már azelőtt is, mikor még lyceumi tanár volt, nemcsak a jeles egyházi férfiut ismerte meg és tisztelte, szerette, de a jó magyar hazafit is.

Goldis József személyében a görög keleti román egyház oly férfiut veszített el, ki egyaránt volt híve hazájának és fájának, a mindnyájunkkal közös hazai műveltségnek, ugymint a speciális román kulturának, ki egyaránt bírta az egyházmegyéjében lakó magyar és román intelligenciának tiszteletét és szeretetét; úgy, hogy midőn a románság ilyen és ezen minőségben egyháza fejedelmévé választotta, félreérthetetlen őszinteséggel nyújtotta jobbát a magyarságnak és egyengette útját a testvéresülési akciónak.

Püspöki működése nem járt azzal a sikerrel, a mivel ő szerette volna, sőt nem egy ízben el is kedvetlenítették bent az aulában, a mihez betegsége is nagyban hozzájárult. Már a választását nagy harcok előzték meg s ez a harc nem bírt a későbbi időben sem kellőképp elsimulni. A halál most kiegyenlítette a békétlenkedést: katafalkja előtt az egész románság megtörve, könyezve áll.

Az aradi román püspökök egymásután kerültek nagyobb méltóságra: a metropolitai székbe; hosszú évtizedek óta *Goldis* az első, a ki mint püspök fejezte be életét.

Fényes, nagy temetése lesz. a görög keletiek minden egyházi pompájával és diszével. Holttestét végrendeletében kifejezett óhajához képest a bodrogi zárda kertjében helyezik örök nyugalomra. Az Aradon elhunyt püspökök temetkező helye tulajdonképp a régi gáji kolostor, mely még ma is fennáll s a hová legutoljára *Avakumovics* püspököt temették el, de *Goldis*nak teljesítik végső kívánságát s az ő bodrogi zárda csendes kertjében helyezik el végső pihérésre.

Az elhunyt egyházfő életfolyásáról, utolsó perceiről és haláláról a következő tudósítást adjuk:

A püspök utolsó órai.

Az elhunyt főpap hosszas, komplikált betegség áldozata. Aszthmája kizozta, gyötörte már hosszú idő óta, amihez még szembaj is járult. Később beállt a vérkeringés rendellenes működése, a véredények elmeszesedése, úgy,

hogy legutóbb orvosa, *Demján* Aurél dr. tanácsára biharmegyei birtokára, Rontóra ment, ahol üdülést, csendet keresett. Állapota azonban itt sem javult. A nagy beteg ember érezte, hogy életének utolsó napjait éli és bekívánkozott Aradra, azon határozott kijelentéssel, hogy azért jön vissza, hogy itt hunyja be szeméit.

Mult csütörtök este nagyon rosszul volt. Háziorvosa, *Demján* dr. ekkor orvosi konziliomot hívott össze, melyen *Vas* Sándor dr. és *Kronstein* Vilmos dr. vettek részt.

Sulyos betegsége dacára a püspök egyházi ügyekkel is foglalkozott. Naponként tanácskozott *Hamsea* Ágoston püspöki helynökkel hivatalos ügyekről. A héten pedig *Mangra* Vazul vikáriussal és *Suciu* János dr. ügyvéddel beszélgetett szinódusi és szentszéki kérdésekben. Tegnapelőtt állapota egyre rosszabbodott, de tegnap egész jól érezte magát.

Délben orvosi előírás szerint keveset evett, de kitünő jó étvágyal fogyasztotta el ebédjét. Este nála volt *Demján* dr. orvos majd eljöttek hozzá *Hamsea* Ágost archimndrita és *Beles* Vazul esperes. Volt ezeken kívül még két székudvari nőrokona és egy *Nadabán* nevű unokaöcscse, berettyói tanító. Ebben a társaságban az ősz püspök oly jól érezte magát, hogy többször tréfálkozott is. Derült, jókedvű hangulatban volt, mikor vendégei magára hagyták.

Ma reggel 4 órakor ébredt fel. Már előző nap intézkedett, hogy *Nadabán* unokaöcscse menjen Rontóra, valami gazdasági ügy elintézése végett. Mikor aztán ma reggel fölkel, becsöngette *Kretzu* István tanítójelöltet, aki a püspök körül személyi szolgálatokat teljesített. Meghagyta neki, nézzen utána, hogy öcscse elutazott-e Rontóra.

A fiatalember utána nézett és aztán jelentette, hogy elutazott. Ekkor *Kretzu* valami sóhajást hallott, mely úgy tünt föl neki, mintha ezt mondta volna a püspök:

— Jaj Istenem, talán végem lesz.

Kiment a szobából s nemsokára visszatért. Föltünt neki, hogy a püspök nem beszél. Gyertrát gyujtott és odament az ágyhoz. Ekkor látta, hogy a püspök *kiszenvedett*. Rögtön *Demján* dr.-ért küldött és értesítette a püspök unokahugát, *Komlosán* Zsófiát és a püspöki helynököt, *Hamsea* Ágostont, továbbá *Beles* Vazul esperest. Az orvos szívszélhűvést konstatált.

A végrendelet.

Hamesa Ágoston püspöki helynök még a délelőtt folyamán felbontotta többek jelenlétében *Goldis* püspök végrendeletét, melyet az elhunyt még a nyár folyamán készített. Ez azért történt, mert gondolták, hogy temetése iránt tett benne intézkedéseket. Így is volt.

A végrendelet tartalmát még titokban tartják, magánértesülésünk szerint azonban jelenthetjük, hogy *vagyonának nagy részét egyházi és iskolai célokra hagyományozta*. Unokahugának, *Komlosán* Zsófiának, aki egyuttal házvezetőnői funkciókat teljesített a püspöki aulában, évi 2400 korona járadékot biztosított.

A püspök összes vagyona mintegy 60.000 koronára tehető.

A ravatal.

Az aradi szentszék még ma délelőtt 10 órakor *Hamesa* Ágost elnöklése alatt ülést tartott. Ezen az ülesen részt vettek *Popp* Ignác, *Csorogár* Romulusz, *Purkár* György, *Szerb* Geraszim, *Vácán* Traján és *Beles* Vazul. Ezen az ülesen megbeszélték a temetés részleteit.

A bodrogi zárda kalugyerjei az elhunyt főpapot a gör. kel. szertartás ritusa szerint megfűrosztették, egyházi ornátusba öltöztették és koporsóba helyezték. Arcára a szerzetesi rend jelvényét, az u. n. *mabedelnica*-t borították,

mert az elhunyt szerzetes arcát senkinek sem szabad látni.

A ravatalt a lakás egyik nagy szobájában állították fel. A folyosók, az előszobák fekete drapériákkal vannak bevonva. Maga a szoba, a melyben a ravatal áll, komor hatást tesz. A sok gyertya a fekete drapériák homályában kísérteties jelleget ad s fokozza a szomorú hatást egy kalugyer egyhangú mormogása, aki a koporsó lábánál egy egyházi könyvből olvas.

A temetés.

A délelőtti szentszéki ülés már a temetés részleteit is összeállította. Figyelemmel kellett lenniök a gör. kel. egyház szertartásaira, melyek püspöki temetésre külön szabályokból állanak. Ezenkívül a szerzetesrend temetési szertartásaira is ügyelniök kellett, mert az elhunyt szerzetes is volt.

Holnap, vasárnap délután 5 órakor a koporsót a Tököly-téri gör. kel. román templomba szállítják át. Éjfélkor zsolozsmás mise lesz, melyen a szemináriumi énekkar fog énekelni. A misét a központi papság vezetése alatt Hamesa Ágost archimandriat fogja tartani.

A koporsó állandó *vigilatio* (virrasztás) mellett hétfőig marad a templomban a szerzetesi rendszabályok és a püspöki temetésre előirt szertartások értelmében. *Hétfőn délelőtt fél 10 órakor* Hamesa Ágost a központi papság segédletével szentmisét mond Amennyiben azonban akár *Metianu* érsek, akár *Popea* György karánsebesi püspök a temetésre megérkeznek, akkor ezek közül valamelyik fogja a misét mondani.

Pont 10 órakor kezdődik a gyászszertartás, mely előre láthatólag impozáns lesz. Az összes vidéki papok bejönnek és miséző ruhát öltenek. A gyászszertartás alatt a szeminárium növendékei kordont húznak.

A szertartás befejeztével Hamesa Ágost püspöki helynök gyászbeszédet mond, mely után a halottat kocsira téve, a végrendeleti intézkedése értelmében a *hódos-bodrogi zárdába viszik*. Itt a zárdá mellett egy zárt kertben fogják örök nyugalomra helyezni.

A szentszék a polgármesteri hivatalban a szállításra engedélyt kért, melyet meg is adtak. Az elszállításnál a hatóság képviselőjében *Posgay* Lajos dr. főorvos és *Zubor* Andor rendőrfogalmazó fognak megjelenni.

Életrajzi adatok.

Goldis János (papi néven József) született Arad megye *Székudvar* községében 1836. évi február hó 25-én; gimnáziumi tanulmányait Aradon végezte, további kiképzését és pedig a teológiából Aradon, a jogi tanulmányokból Debrecenben, a philológiából pedig a budapesti egyetemen nyerte.

Közpályája igen változatos; mert 1864-ben Arad megye főispánja által megyei harmadik aljegyzőnek neveztetett ki. 1867-ben *Szende* Béla főispánja alatt általános felkiáltással megyei első aljegyzőnek választatott meg. 1869-ben *Ivackovics* Prokop püspök alatt, különösen *Román* Miron, akkori protosyncel tanácsa és báró *Saguna* András érsek-metropolitának bátorítása folytán a politikai köztisztviselői pályát elhagyván, Hódos-Bodrogon a szerzetesi rendet felvette s ez időtől, mint theologiai tanár, püspöki titkár és szentszéki ülnök működött 1873-ig; mikor is *Trefort* Ágoston miniszter által az aradi kir. főgymnasium rendes tanárává neveztetett ki.

Hogy mennyire szíven feküdt mindig a román nép művelődése és a lelkésznek sorsa, kitűnik onnan, hogy az aradi papnevelőintézetben, mint az egyházi szónoklattan tanára, minden isteni tisztelettel — a nagy miséket kivéve — a növendékekkel sorban prédikáltatott s e folytonos gyakorlat azt eredményezte, hogy a vezetés alatt volt növendékek ma mint papok, csekély kivétellel, mind jó egyházi szónokok; ezenkívül nem csekély lendületet adott

az oktatás-ügynek az által, hogy ő hozta be és kezdte meg először az aradi teológiánál a kánonjog rendszeres tanítását.

Irodalmi működését tekintve tevékeny részt vett már 1859-ben az aradi román ifjúság által kiadott „Muguri” című könyv szerkesztésében; több éven át az aradi népművelődési egyesület buzgó jegyzője, majd igazgatóági tagja és pénztárnoka volt; irt csaknem folytonosan, különösen a román lapokba, közérdekű cikkeket és tudományos értekezéseket; 1873. és 1874. években a „Lumina” egyházi lapnak felelős szerkesztője volt. 1880-ban az „Alföld”-ben egy cikksorozatot közölt a román nyelv latinságáról, melyet ugyanazon évben külön füzetben is kiadott. Később sajtó alá rendezte román ajku növendékek számára „Szónoklattan”-át. Eddig mint könyvot volt használatban.

Végül megemlíjük azt a köztudomású tényt, hogy *Goldis* Nagyváradon volt hosszabb ideig püspöki helynök s ez állásban érte 1899. május 15-én az aradi püspöki választás.

Mint igen szépen jellemző tényt hozzuk fel, hogy *Goldis* az ő fizetéséből nemcsak rokonait segítette az iskolai pályán, hanem évenként több jeles tehetségű és szorgalmas ifjút képeztetett tanítónak.

Goldis 1896-ban a magyar-csékői kerület szabadelvű programmal országgyűlési képviselővé választotta. Püspökké választása után a mandátumról lemondott. 1899-ben a király főrendiházi taggá nevezte ki, ugyanazon év szeptember 26-án iktatták a főrendiház tagjai közé.

Az elhunyt püspök szépirodalmi tevékenységét fejtett ki. A *román nyelv latinsága* című magyar műveért a bukaresti román tudományos akadémia levelező tagjává választották. *Goldis* ezenkívül *Carmen Sylvanak*, a román királynénak három művét ültette át magyar nyelvre. Ma, hogy hagyatékát rendezték, találtak több egyházi és világi tudományos műre való kéziratot, melyet a püspök kikart adni. Ebben azonban a halál meggátolta.

Hogyan avatták *Goldis* püspökké?

Goldis 1899. május 15-én választották meg aradi püspökké s augusztus 1-én iktatták be az egyházmegyei főpapi székbe. Már maga a választás és az azt követő bevonulás igen érdekes volt; ennek körülményes leírását mai tárcánkban találja az olvasó.

A püspöki avatás a Tököly-téri román templomban folyt le, a hol Arad és a megye hatóságain és előkelőségein kívül megjelentek: *Popea* Miklós karánsebesi román püspök, *Tisza* István orsz. képviselő, *Beöthy* László dr. bihar-megyei, *Lukács* György dr. békésmegyei főispánok stb.

Réggel 9 órakor négyes fogaton érkezett a templomhoz *Goldis* József, *Popea* Miklós karánsebesi román püspökkel. A templom bejáratán belül a főt mentén a segédlet várakozott a püspökökre. Káprázatos színvegyülekben, aranytói csillogó ornátusban állott a két sor, melyet az ősz esperesek képeztek. A sorok élén *Hamesa* Ágoston aradi és *Musta* Filaret karánsebesi archimandriták, majd *Miulescu* nagykomlósi, *Trailescu* kisjenői esperesek, *Pap* Ignác aradi, *Groza* János nagyváradai szentszéki elbádók, címzetes esperesek; utánuk *Joldea* nagy-halmágyi és *Vuculescu* seprősi diakonusok. A lelkészek sorát folytatva, mindkét oldalon hat-hat fenéringes minisztráns az apostolok képét viselő csillagsugaras ripidákkal kezükben. A tizenharmadik gyermek a püspök hatalmas botját tartotta s a betérő *Goldis* püspöknek átadta, majd vitte utána hosszú lilaseselyem uszályát.

A két püspök után az oltárig vonult a két oldalt felállott segédlet s ott kört formált a megállapodó püspökök körül. A mélységesre vált csendben *Goldis*hoz fordulva szólani kezd *Popea*, az ősz egyházfő.

A beszéd után *Pap* Ignác szentszéki előadó átnyújtja *Goldis*nak a megerősítésére vonatkozó okiratokat, a királyi kéziratot és a

metropolitai megerősítését, a grammatát. Ez volt a beiktatási aktus vége, ezzel *Goldis* valóban az egyházmegye püspöke lett. Utána elmondotta felszentelési beszédét, mely a haza és az egyház iránt való meleg szeretettől volt áthatva.

Az új püspök most lilaszínű selyem ruháját arannyal himzett palásttal cserélte föl, fejébe tette magas püspöki süvegét s helyet foglalt a középső pódiumra helyezett bíboros székben. Azután hozzá kezdett püspöki miséjének megtartásához.

Mesébe illő ragyogó kép fejlődött ki a ceremóniák alatt. A gyertyafényes, tömjén-illatos templomban a fényes ornátusban miséző püspök, a keleties színekben pompázó segédletétől körülvéve, kétoldalt a fehér inges ministráló gyermekek. Távolabb a jobboldali magas székben, halgatag mozdulatlanágban az agg *Popea* püspök fekete reverendájában, nagyszemű borostyánkőves olvasójával. A karok énekeltek, a misézők ki-bejártak a szentélyből a sztránába. A virágillat áthatott a tömjénfüstön s együtt bódította a csendben álló sokaságot a komor falu, misztikus templomban...

A felavatást a hatóságok, a katonaság, az egyházak s a szomszéd megyék küldötteinek tisztelgése fejezte be.

Országos jelentőségű toasztok.

Legemlékezetesebb azonban a beiktatással kapcsolatos banket, amely országos jelentőségűvé tette a nap eseményeit. *Tisza* István gróf és *Popea* Miklós, az ősz karánsebesi püspök szónoklatai valóságos alkotó erővel bírtak. Lerombolták a magyarság és románság közt mesterségesen felállított válaszfalat és megalkották a *testvéri egyetértést* Arad két fajtájú polgárai közt. Ezt a két nevezetes toasztot, a mely akkoriban heteken át foglalkoztatta a sajtót s a melyek legjobban jellemzik azt a jelentős várakozást, melyet a korán elhunyt püspök egyházi és hazafiúi működéséhez fűztek, az alábbiakban reprodukáljuk:

Tisza István gróf a jelen voltak feszült érdeklődése közt emelkedett fel szólásra. Örömeinek ad kifejezést, hogy az ünnepnapon részt vehet és kifejtheti azon eszméket, melyek tenne ennek fel-emelő hatása alatt támadtak. Hangsúlyozza első sorban, hogy a hazához való igaz ragaszkodás vezérel bennünket tetteinkben, tökéletesen mindegy, akár magyarul, akár románul fejezzük ki érzelmeinket. Sajnálja, hogy a román nyelvet nem érti, de egészen oly lelkesen és igaz szívvél fog beszélni magyarul, mint a hogy azt az előtte szólók románul tették.

Az előbbeni szónokok voltak szívesek megemlékezni a törvényhozó testület tagjairól. Képviselő társai nevében, kik a mai ünnepen jelen voltak, forró köszönetet mond ezért a kitüntetésért és pár szóval azon benső örömet kívánja vázolni, melylyel a mai ünnepélyen részt vesznek. Részt vesznek pedig igaz testvéri szívvél és barátsággal, mint igazi tisztelő barátai a mai nap ünnepelt hősenek, *Goldis* püspöknek. De szívesen részt vesznek a törvényhozás tagjai és velük együtt a magyar társadalom ebben az ünnepelésben, mert *Goldis* megválasztásában oly tényt látnak megvalósulni, mely benső örömmel tölt el bennünket mint magyar hazafiakat és román polgártársaink barátait egyaránt.

Ha a történelmet tekintjük, be kell látnunk, hogy a magyar nemzet úgy érthette el ezredéves létének nagy fordulóját, mert a magyar soha sem volt az idegen ajkuak elnyomója, mert ezekben nem ellenségeit, de barátait látta, tisztelte és becsülte, ha továbbra is fenn akar állni: jövőre se lehet idegen ajku polgársai elnyomója. A magyar nemzet világtörténeti missziót teljesít, s e misszió abban áll, hogy unifikáló törekvések közt a magyar nemzet legyen az Európa e részén lakó népek önálló fejlődésének legfőbb öre és biztosítója. A magyar nemzetnek e hivatása teljesítésében egy természetes szövetségese van: a román faj. Vessenek egy pillantást a történelemre és térképre: lehet-e a román faj boldogulásának más módja, mint testvériség a magyarokkal? Mélyen eiszmorítja a visszavonás minden jele, s annál inkább örömeinek ad kifejezést,

hogy oly püspök került az aradi megye élére, aki tündöklő példája, *hogy lehet valaki jó román s amellett a hazának hű polgára!* Kéri Goldist: jövőre is ama faj- és hazaszeretettel teljesítse feladatát, mely őt eddig jelezte.

Midőn Isten áldását kéri mostani nagyobb hátszereiben kifejtendő áldásos tevékenységére, bizonyára nem kívánhat neki jobbat, mintha azért üríti poharát, hogy megérje az általa elvetett mag áldást-hozó gyümölcsét. Az isten éltesse azon román polgártársainkat, kik hű polgárai e hazának.

Szünni nem akaró taps és éjenzés követte a magvas politikai beszédet, és a hatás nyomában mutatkozott: *magyarok és románok fellelkesülve, barátilag öleltek össze a teremben.* Megindító, szép jelenet volt ez, melyhez hasonlót régen láttunk.

Popea Miklós karánsebesi püspök fontos politikai megnyilatkozást tulajdonít annak a beszédnek, melyet *Tisza* István gróf az imént hangoztatott.

— Ha az arra hivatott férfiak — ugymond — ez eszmék szerint irányítják a kormányzást, a közös haza érdekében teljesítik kötelességüket. Az volt eddig a legnagyobb rossz, az okozta a fatális nemzetiségi összekülönbözéseket, mert nem akartuk tudni, hogy a magyar és a román nemzetiség egy ezredév óta egymásra van utalva. Mindenkinek, ki politikával foglalkozik, be kell látnia, hogy elsimítsuk ezeket a látszólagos surlódásokat. A *Tisza* gróf által hangoztatott irányelvek nagyon alkalmasak erre. Ha alkalmunk volna sürűbben összejönni s oly barátságos eszmecserét folytatni, mint azt ma tesszük, hamarabb megértettük volna egymást és igen sokat tehetünk volna közös ügyeink és a haza érdekében. Ha megértjük egymást, ha békésen egyesülünk, *Magyarországon még a pokol kapui sem vehetnek erőt.*

Rosszul ítéljük meg egymást és morális kötelességünk, hogy a multak tévedéseit helyrehozzuk. A *Tisza* István gróf által és sajnos, eddig igen ritkán hangoztatott eszmék kivételére, azoknak sikerére üríti poharát és szíve mélyéből élteti *Tisza* István grófot.

A mint a lelkes toaszt bevégeződött, az előbbi jelenetek ismétlődtek: magyar és román barátságosan szorított jobbot, éljenezett és szet-reaszakozott.

A részvét és gyász.

Goldis püspök elhunyt az egész városban óriási részvétet keltett. Hívei rendkívül szereték a lelkipásztort, aki jótékonyágával mindig az első között volt.

A városban még a délelőt folyamán fekete lobogók hirdették a püspök halálát. A városházán, megyeházán, a Tökölly-téri román templomon, a teológián, a „*Viktoria*” takarékpénztár házán, a tanítóképezdén és a leánynevelő intézetben csakhamar kitűzték a lobogót. *Urban* Iván főispán, *Institoris* Kálmán polgármester, *Dálnoky-Nagy* Lajos alispán, *Schill* József főjegyző még a délelőt folyamán személyesen kondoleáltak *Hamsea* Agoston archimandriánál.

Hamsea Agost a konzisztórium nevében körrendeletet bocsátott ki az egyházmegye papságához, hogy az előirt gyászszertartásokat tartásák meg a templomokban. Következő vasárnap pedig általános nagy rekviem lesz az összes egyházakban. Ezenkívül még három rekviemet irt elő a körrendelet, nevezetesen 40 nap múlva, félév múlva és mai nap évfordulóján. A szentszék nagy és diszes koszorút helyez a koporsóra, melyen a következő felírás lesz: „*Szeretett püspökének — az aradi görögkeleti román szentszék.*”

Hamsea püspöki helynök még a reggeli órákban távirati uton értesítette *Goldis* elhunytáról *Seell* Kálmán miniszterelnököt, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert, *Csáky* Albin grófot, a főrendiház elnökét, *Metianu* János nagyszabeni gör. kel. érsekmetropolitát, és *Popea* Miklós karánsebesi gör. kel.

román püspököt, a nagyváradi szentszékét és valamennyi egyházmegyei esperességet.

Sem az érsek, sem a püspök még eddig nem értesítették *Hamsea* helynököt, hogy eljönnek-e, vagy nem.

A délutáni órákban érkezett meg *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter távirati részvénynyilvánítása. A távirat így szól:

Nagyságos és főtisztelendő

Hamsea Agoston

archimandrita urnak

Arad.

Mély fájdalommal vettem méltóságos *Goldis* József püspök ur elhunytának hírért és sietek Nagyságod és az egész egyházmegye iránt mélyen érzett őszinte részvétemnek kifejezést adni.

Wlassics.

Késő este érkezett meg *Metianu* János metropolita távirata, melyben legőszintébb részvétemnek adott kifejezést.

A gyászjelentés.

A szentszék magyar és románnyelvű gyászjelentést adott ki. A magyar nyelvű gyászjelentésből a főrendiház minden egyes tagjának, valamint a képviselőház elnökének küldenek egyet-egyet.

A szentszék gyászjelentése így hangzik:

Fájdalomtelt szívvel tudatjuk, hogy Méltóságos és Főtisztelendő *Goldis* József, az aradi görög keleti román egyházmegye püspöke, főrendiházi tag, a bucaresti román Tudományos Akadémia levelező tagja stb. hosszúságos és kínos szenvedés után ma, szombaton március 23-án (április 5-én) elhunyt az Urban. Szeretett Főpásztorunk temetése folyó évi március 25-én (április 7-én), hétfőn fog megtartatni az aradi gör. kel. román székesegyházban, a honnan az előirt egyházi szertartások után az Urban kimultnak hült tetemei annak végrendekezése szerint, a hódobodrogi gör. kel. román zárda temetőjében fognak örök nyugalomra tétetni. Áldott legyen az ő emléke! Aradon, 1902. évi március 23-án (április 5-én.) Az aradi gör. kel. román egyházmegye szentszéke.

A Teleky-utcai aulában már ma is igen sokan fordultak meg résztvevők és kondoleálók. A püspök holttestéhez idegeneket nem bocsátanak be s a közönség csak vasárnap délutántól kezdve nézheti meg a ravatalt, mely ekkor már a Tökölly-téri román templomban fog állni.

SPORT.

+ **Regattisták közgyűlése.** A „*Maros*” aradi evezős-egylet, mely városunk társadalmi életében is oly előkelő szerepet visz, ma tartotta közgyűlését a Csanádi vasút emeleti nagytermében. A tagok nagy számban jelentek meg, mintegy hatvanan. *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag elnök, üdvözölte a tagokat és felkérte *Jankó* Imre művezetőt az évi jelentés felolvasására. A jelentés szerint *Grób* Jenő evezett a lefolyt évben a legtöbbszor, 139-szer összesen 970 kilométert. Két szép díjat is hozott haza tavaly az egylet. *Laubner* József terjesztette elő ezután a számvizsgáló bizottság jelentését az egylet vagyoni állapotáról, melyet tudomásul vettek. Következett a választás, melyet *Dániel* Endre korelnök elnöklése alatt ejtettek meg. Megválasztottak nagy éljenzéssel egyhangulag elnökké: *Vásárhelyi* Béla, alelnökké *Dálnoki Nagy* Lajos, titkár lett: *Zannay* Gyula, művezető *Jankó* Imre, szertárnok *Hady* Antal, pénztáros *Isztray* Géza. A számvizsgáló bizottság változatlan maradt. Az új választmány tagjai lettek: *Tagányi* István, *Parecz* György, *Keresztes* Gyula dr., *Apor* Gyula, *Sándor* Ede és *Dániel*

Endre. A költségelírányzat letárgyalása után elnök buzdította még az ifjabb tagokat, hogy továbbra is melágen érdeklődjenek e szép sport iránt, azon legyenek, hogy az egylet régi jó hírnevét fenntartsák. A közgyűlést banket követte a Millenium külön termében, abból az alkalomból, hogy az egylet régi tagja, *Lacszay* Endre az Osztrák-Magyar bank főnökévé lett kinevezve. Itt több tósztt hangzott el. Az elsőt *Vannay* Gyula az elnökre, a másodikat *Parecz* Béla dr. az ünnepeit *Lacszay* Endrére mondta. Ejjélig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

+ **Turisták gyűlése.** A tavasz kezdetével mozgolódní kezdenek a turisták, most következik az ő szezonjuk. Ma délután az Aradhegyvidéki turista egylet népes választmányi gyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy az idény baálltával több nagyobb kirándulást rendeznek. A program megállapítására egy szűkebb bizottságot küldtek ki, s ezek jelentésüket a csütörtökön tartandó nagy értekezleten fogják előterjeszteni. Egyben elhatározták, hogy az ez idei évkönyvben kinyomtatják *Lejtényi* Sándor alelnök nagyvárdeku és tudományos leírását Arad-hegyvidékéről. Több apró ügy elintézése után *Tedeschi* Viktor elnök üdvözölte a klub választmányi tagját *Gregus* Istvánt, abból az alkalomból, hogy a „Magyarországi tanítók turista egylete” választmányi tagul választotta és elhatározták, hogy az országos egylettel viszonzosságba lépnek.

Fizetésektelen nagykereskedők szökése a fővárosból.

(A legújabb lipótvárosi szenzáció.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, április 5.

A budapesti árutőzsdén már napok óta suttognak két tőzsdé-ügynök viselt dolgairól. Testvérek voltak, közösen vezették üzletüket és a mikor már nagyon körmükre égett a baj, akkor együtt tűntek el a messze távol homályában.

A messze idegenből kerültek hozzánk. Prágából vetődtek Budapestre, és mint magyar kereskedők károsították meg külföldi üzlettársukat. Így aztán üzelmeknek ódiama a budapesti kereskedővilágot is érinti, mert azok a dolgok, amelyek most kerültek napfényre, nagyon alkalmasak a magyar kereskedők hitelének gyöngítésére.

A „*Prager* J. I. bizományi iroda” két főnökéről, *Prager* Jakabról és *Prager* Henrikéről szól az ének. Nehány év előtt kerültek Prágából Budapestre, ahol már egyik fivérük egy pénzintézetnél tekintélyes állást vívott ki magának.

Prager Jakab, az idősebbik, egy évig a *Csókai*, *Breyer* és társa tőzsdébizományi cégnél volt alkalmazva. Hamarosan igen ügyes szakember hírért érdemelte ki és erre támaszkodva, három év előtt önállósította magát. *Prager* J. I. cég alatt a *Mérleg*-utca 6. számú házban bizományi irodát nyitott. Kiviteli üzlet volt ez. Megbízónak terményt, babot, szalonnát, zsírt és más ilyen hasonló dolgokat közvetített a külföldre.

Üzletét elég ügyesen vezette, azonban tőkéje nem volt elegendő és ezért már másfél év óta nagy küzdelmeket folytatott. Amikor aztán látta, hogy nem tud zöld ágra vergődni, a pénzszerezésnek nem éppen tisztességes módjához fordult.

A terménykiviteli üzletnél ugyanis az a szokás, hogy az eladó, amikor föladta az árut, a föladóvényt elküldi a vevőnek, aki erre rövid lejáratu, két-három hónapos váltóban küldi meg a vételárt. *Prager* több helybeli kisebb szállító-cégtől föladóvényeket kért olyan árukra, amelyeket tényleg nem adtak el és ezek segítségével a külföldi kereskedőktől kicsalta

a papirosan eladot, de el nem küldött áruk értékét.

Az így kapott váltókat aztán a Kereskedelmi Banknál, ahol folyó számlája volt, leszámoltatta. A pénzt pedig arra fordította, hogy régebbi követeléseknek tett eleget. Tulajdonképpen pedig mindig újabb és újabb szélhámosságokat követett el, hogy a régiakat elpalástolja. Emellett családjától is kapott tekintélyes összegeket, de ez mind nem volt elegendő.

Ifjabb fivére, Prager Hugó a múlt évi június havában megnősült. Egy tekintélyes budapesti szücsmesternek, *Robitzek* Józsefnek leányát vette nőül. Negyvenezer koronát kapott hozományul és ezzel az összeggel társul lépett fivére üzletébe. Nemsokára azonban ez a pénz is eluszott és apósa még huszezer koronát adott neki.

A fiatal pár a nászutról hazaérkezve az Izabella-utca 65. számú ház első emeletén elegáns lakást tartott. Szolidan éltek és semmi különösebb költsékezést nem engedtek maguknak.

Az üzlet menete azonban sehogysem akart javulni. Mind jobban szorongatták őket azok a német és francia kereskedők, akik beküldték már a vett áruk értékét, de az árukat nem kapták meg. Ily nemű tartozásaik mind nagyobbak lettek és ők mindinkább tisztába jöttek azzal, hogy menekülniök kell a büntető igazságszolgáltatás keze elől.

Husvét előtt mintegy két héttel Prager Hugó azzal lepte meg ifju nejét, hogy üzleti ügyekben sürgősen Franciaországba kell utazni, fivérét pedig hasonlóan halaszthatlan természetű dolgok szólítják Spanyolország több városába. A fiatal asszonyt, aki örvendetes családi eseménynek nézett elébe, nagyon lehangolta ez. Hiába kérte férjét, hogy legalább a válságos napokban maradjon mellette. Prager azzal védekezett, hogy a halogatás egész vagyonába kerülhet. És el is utazott. Egyidejűleg távozott fivére is. Az irodában csak a könyvvezető és a gépirónó maradt.

Elutazása után neje naponta kapott tőle képes levelező-lapot. A legutolsót vasárnap kapta Strassburgból. Hétfőn éjjel pedig a fiatal asszony egy gyermeknek adott életet. Rögtön táviratilag értesítették Pragert az örvendetes családi eseményről. Abba a strassburgi fogadóba címezték a táviratot, ahonnan a képes levelező lapot küldte. Onnan azonban az a meglepő távirati válasz érkezett, hogy Prager ott nem volt és nem is i merik.

A megrémült család erre távirati uton fordult a strassburgi rendőrséghez, a mely szintén azt jelentette, hogy ezen a néven nincsen bejelentve. Prager tehát, hogy szökését biztosítsa, álnéven utazott. Fivérének, Prager Jakabnak szintén nyoma veszett.

A kettős szökésnek híre természetesen csakhamar elterjedt a tőzsdeköri körökben és mindenhol élénken kommentálták. Nemsokára bünnös üzemlekről is szállingózni kezdtek a hírek. Itt is, ott is suttogtak ezekről a dolgokról. Pedig a szökevény ügynököknek gazdag családjuk van és rokonaik, ha támogatásukat kérték volna, biztosan kisegítették volna őket a bajból.

Budapesti bankoknál mintegy százhatvan ezer korona értékű váltójuk van és körülbelül ennyivel tartoznak más hitelezőknek. Így többek között a Fuchs Leo szákkölcsönző-cég üzletvezetője, *Kramer* Adolf, amikor két év előtt megnősült, nejének huszezer korona hozományt is a Prager fivérekre bízta.

Főjelentést még nem tettek ellenük, sőt Prager Hugó sógora, *Robitzek* tegnap Strassburgba utazott, hogy kinyomozza a szökevényeket. Előrelátatlanul az ügynek még érdekes folytatása lesz.

Aradváros közgyűlése és a budapesti Kossuth-emlék.

(Országos akció a szobor érdekében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Több ízben említést tettünk már arról a hazafias akcióról, melyet az aradi Kossuth-asztaltársaság indított meg, azt célozva, hogy a Kossuth emlékműre befolyt országos adakozásból az adományok eredeti rendeltetéséhez képest ne mauzoleum, hanem szobor emeltessek Kossuth Lajosnak a fő- és székvárosban. Ez az akció most indítvány alakjában bekerül Aradváros e havi közgyűléséhez is, hová azt *Barabás* Béla dr., *Műlek* Lajos dr., *Müller* Károly, *Nagy* Sándor dr. és *Vizer* Lajos nyújtották be. Az indítvány egész terjedelmében így hangzik:

Nyolc esztendő telt el azon lesújtó csapás óta, midőn sirba szállott a legnagyobb magyar: Kossuth Lajos.

A nemzet zokogva állotta körül a nagy halott ravatalát és az egész művelt világ osztozott a nemzet fájalmában. Hizen Kossuth Lajos ráta fel amaz elmúlt negy időkben a nemzetet tespedéséből, az ő egyéni-égével forrott össze nemzeti létünk, lánglelkével Megváltónkká lőn és hosszú éveken át benne tanulta ismerni és becsülni a világ a magyar nemzetet.

A nemzet elhatározta, hogy ércemléket állít a Halhatatlan érdemeinek és a magyar fiai kegyeletes hálával járultak, kiki anyagi tebettségéhez képest, a felállítandó szobor költségeihez, melyek szeszgyűlvén, a végrehajtó bizottság határozata folytán Budapest fő- és székváros őrizete és kezelése alá kerültek.

Azóta nyolc esztendő múlt el és Kossuth Lajosnak ma sincsen szobra Budapesten! Miltán botránkozik meg a nemzet hogy kicsinyes ürügyekkel a szobor felállítását elodázzák és méltatlannak találjuk Kossuth Lajos nagy emlékéhez ezt a késedelmeskedő huza-onát.

Am néhány héttel eze előtt, úgy látszott, mintha végre a fő- és székváros komolyan gondolna a szobor felállítására. De ujra csalódtunk. Általános meglepetésre olyan határozatot hoztak, hogy előbb a mauzoleumot építetik fel, erre a célra a begyűlt összegből szakítanak ki egy részt és csak azután foguak a szobor felállításának kérdésével foglalkozni.

Ez a határozat nem hogy megnyugtatóná az aggodókat, de sőt ellenkezőleg nyilvánvalóvá teszi, hogy itt ismét céltalanság elodázásról van szó. Ugyanis 1894 március 21-diki közgyűlésén elhatározta a főváros, hogy a mauzoleumot saját költségén építeti fel, nem lehet tehát joga most magát ez alól abszolválni, de semmi esetre sem lehet joga ahhoz, hogy azon pénznek egy részét, melyet a nemzet a Kossuth-szobor céljaira adott össze, más célra, habár szintén magasztos és kegyeletes célra fordítsa.

Bennünket, az egész nemzetet azonban első sorban azon szomorú tény érdekli, hogy a szobor megalkotását ismét bizonytalan és hosszú időkre akarják elhalasztani. Ez már nem a főváros, hanem az egész nemzetnek ügye és tovább nem lehet szó nélkül eltűnni azon eljárást, melyet a fő- és székváros a Kossuth-szobor ügyében tanusít.

A törvényhatóságoknak kell megnyilatkozniok és a fő- és székvárost figyelmeztetniök a nemzet felháborodására, hogy ok nélkül húzódzik a Kossuth-szobor megalkotásától. Reméljük, hogy ha a törvényhóságok méltóan kifejezik a nemzeti közóhajtást, úgy ennek meglesz az eredményes fogantatja és fel fog hagyni a főváros céltalan vonakodásával.

Mivelőgva azon indítványt terjesztjük a

tek. törvényhatósági bizottság elé, 1) méltóztassák átiratot inézni Budapest fő- és székváros törvényhatóságához és felkérni, hogy Kossuth Lajos szobrának felállítására iránt haladéktalanul, a Kossuth-mauzoleum felépítésétől függetlenül, tegye meg a kezdeményező lépéseket és hirdesse meg a szabályszerű pályázatot és pedig a szoborra gyűjtött és befolyt teljes összeg felhasználásával; 2) méltóztassák ezen átiratunkat elfogadás és hasonló eljárás végett az összes többi törvényhatóságokkal közölni.

Az orvosi tévedés áldozata.

(Egy huszártiszt regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Említettük, hogy a nagyváradi honvédhuszár ezred tisztikarának egyik volt díltás tagja *Sztachó* József főhadnagy öngyilkosságot követett el a Maros-Ujvárhoz közel levő Szent-Benedeken. A szomorú eset részletei csak most jutottak el hozzánk.

Sztachó Józsefnek széleskörű, előkelő rokonsága van Biharvármegyében, ott végezte iskoláit is, a premonstreiek főgimnáziumában. Az érettségi vizsga után önkéntes lett s nemrég, mikor a honvédhuszár ezredet Nagyváradra helyezték, mint tényleges főhadnagy került vissza a szülővárosába. Csinos, szép katona volt s gyönyörű fogatán ha végig robogott az utcákon, felűnést keltett. Magyarruhás, cifraszürös inas út a deli katona mögött, mert ő maga hajtotta a jövőrü paripákat. Elegáns passziói mellett, jólehet a tisztí fizetéséből élt, sohasem volt egy krajcár adósága sem.

Nemrég eikerült Nagyváradról. Szamosújvárra helyezték el saját kérelmére. Kissé elbetegesedett s egészségesebbnek találta az erdélyi levegőt. Azóta csak nagy ünnepnapokon ment haza atyafi látogatásra. Most is várták, a husvéti ünnepekre s a daliás, katona helyett szomorú távirat érkezett a rokonokhoz. Az ezred tudatta, hogy Sztachó József szívenlőtte magát s rövid idő múlva kiszenvedett.

Pár hét előtt fent járt Budapesten, hogy az orvosokkal megvizgáltassa magát. Egyedül ment s kérte az orvosokat, hogy legyenek őszinték. Erős lelkű katonával van dolguk, tegyék félre a kiméletet. Az orvosok őszinték is voltak és megmondták, hogy lépjen ki a katonaságtól szolid, nyugot életet éljen s akkor talán egy évig még elbirja, mert tüdője veszedelmesen meg van támadva.

Sztachó főhadnagy haza ment a zászlóaljához. Mintha semmi se történt volna, folytatta vidám életmódját. A minap kiment egy jó barátjához Szent Benedekre. A legényével elvitette a revolverét is. Estefelé a szobábam elővette a revolverét, szívéhez szorította. A golyó keresztül furta az aranyszínűs huszár atillát. A lövés zajára berohant a legénye és barátjának felesége. Sztachó a szoba közepén állott s kezét a sebre szorította.

— Mi történt? kérdezték rémülten.

— Semmi. Ez a bolond revolver? . . .

Erre hirtelen a szívéhez szorított balkezét elborította a vér, és összesett. Orvosért küldtek s a haldokló főhadnagy a barátját kereste.

— Mondani akarok neki valamit.

A kétségbeesett nő kérdezte aztán, hogy a mi a kivsága, mert férje nincs itthon.

— Akkor semmit sem mondok! felelt nyugodtan s egy félóra múlva már megüvegesedett szemekkel holtan feküdt.

A boncolás alkalmával kitűnt, hogy ép, egészséges volt a tüdője. Nem volt a vérszegénységen kívül semmi baja s így valószínűleg az orvosok tévedésének lett áldozata. Nem hagyott

levelet hátra, de bizonyosnak tartják, hogy a betegség elől menekült a halálba. Nem akarta letenni a huszáratillát, melynek annyi hódítást köszönhetett a boldog huszáréletben. Egyik bátyja, ki honvéd ezredorvos volt, csak pár hónap előtt halt meg gégesorvadásban s így Sztachó József halála kétszeresen sújtotta a gyászba borult családot.

Beöthy László sajtópöre.

(Kritikus a vádlottak padján.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

Szenzációs sajtópör foglalkoztatta ma a budapesti törvényszéket. Egy régi, annak idején nagy feltűnést keltett affér nyert elintézését e pörrel, a melyben Beöthy László, a Nemzeti Színház igazgatója és Liptai Károly hírlapíró álltak szemközt, az előzmények folytán elkésredett ellenségei egymásnak.

Ezek az előzmények a múlt évre nyulnak vissza, amikor a panasz szerint Beöthy egy anonim levelet kapott. A „névtelen“ fölhívta a Nemzeti Színház igazgatóját, hogy küldjön neki „Sz. G. 100“ jel miatt posterestante 300 forintot, mert különben közrebocsátja az ellene birtokában levő kompromittáló adatokat. Mikor Beöthy megkapta a levelet, a rendőrséghez fordult, de egyuttal postára tette a kért pénzküldeményt is, de nem igazi, hanem — színházi bankókat.

A megtett feljelentés folytán a rendőrség lesbe állt és várta, ki jelentkezik majd a pénzért. Jött is egy hordár, a ki kihallgattatván, küldőjeként Liptai Károly színházi kritikust nevezte meg. Rögtön előállították a rendőrségre s itt fura bonyodalom támadt. Nevezetesen Liptai is felmutatott egy anonim levelet, amelyben a következőket irták neki:

— Ha ön X. V. urnő (itt Liptai egy hölgyszerűsének neve állott) egy szerelmi viszonyáról akar meggyőződni, küldjön a postára, hol „Sz. G. 100“ jel alatt egy posterestante levelet kap . . .

Tehát ugyanazon jel alatt, mely alatt a másik levél névtelen írója Beöthytől pénzt kért. Es komplikálta a dolgot, hogy mind a két anonim levélnek a papirosa egyforma volt. Denkive Liptait, a ki a zsarolás gyanujába került, szabadon bocsátotta a rendőrség s ő is följelentést tett „ismeretlen tettes“ ellen a névtelen levelek miatt. Ám mindkét irányban megszüntették az eljárást, mert a levelek gyártóját kinyomozni nem sikerült.

A Beöthy és Liptai közti háborúság azonban nem szűnt meg, mert az ezeket követő napon azt írta néhány lap, hogy Liptait letartóztatták s ő megtudta, hogy ezt a valótlan hírt maga Beöthy terjesztette. Fogta tehát magát és a Magyar Szó hasábjain két támadó cikket irt s ezekben kijelentve, hogy Beöthy ellen kompromittáló adatai vannak, azt a vádat is emelte ellene, hogy „öt, mint régi ellensége, kelepchébe csalta.“ Továbbá, hogy birtokában van egy telegramm, melyet Beöthy az intendánsához, gróf Keglevich Intézett s abban kicsinyelte az „Ocskay brigadéros“ premiérjének sikerét s a darab ellen általában akciót indított. „Beöthynek kellemetlen hazudozásainak leleplezése.“ „Beöthy elküldte egy tisztviselőjét hozzá, hogy birja ra a távirattal való hallgatásra.“ „Beöthy békejobbot kínált neki, de — ugymond — visszautasítottam, mert az a kéz nem tiszta, mivel az a kéz gyártotta vagy gyárttatta az anonim leveleket.“

Beöthy e cikkek miatt sajtópört indított s ma tárgyalta azt a bíróság rendkívüli érdeklődés mellett, zsúfolt teremben. — A tár-

gyaláson Zsitvay Leó elnökölt, a panaszos dr. Rácz Dezső kisérétében jelent meg, a vádlott Liptait pedig dr. Balog N. Imre védte. Meghívót kaptak tanuként és meg is jelentek: gróf Keglevich intendáns, Márkus József hírlapíró, béro Splényi Ödön, Spády Zsigmond, Faludy Miklós, gróf Festetich Andor, dr. Várady Antal, Ivánfi Jenő, Ditrói Mór, Kész Zoltán, Mészáros Kálmán, Krechnyai Béla, Filó János, Hegedüs Béla, Tóth Imre stb.

(A vádlott kihallgatása.)

A bíróság elsőben Liptai Károlyt hallgatta ki a személyi ügyekre vonatkozólag. Liptai előadja, hogy 29 éves, izraelita vallású, nőtlen, hírlapíró, a Magyar Geniusz segédszerkesztője. A vádlevél felolvasása után az elnök megkérdi Liptait, bűnösnek érzi-e magát?

— Nem.
— Mivel védekezik?
— Azza, hogy a cikkeket önvédelemből és közérdekből irtam.
— Hát megsértette önt Beöthy László?
— Az Otthon egy estélyén azt beszélte, hogy engem zsarolásért elfogtak s ez így a lapokba is került. Ezt hallva fölöle, irtam a cikkeket, elismerem, erősebb kifejezésekkel, de az igazságnak megfelelően.
— Találkozott ön Beöthyyel a rendőrségen?
— Végig jelen is volt, törvény ellenére, a kihallgatásnál.

(Erdekes vádpontok.)

Most a bizonyítás jött szóba és Balog dr. védő egész sor intim dolgot kért Beöthy ellen bizonyítani. A többek közt a már bejelentett tanukon kívül kéri kihallgatni Zsigány Árpádot arra a körülményre, hogy a Troilus és Kosszida című darabot ő alkalmazta színpadra, de Beöthytől soha egy krajcárt sem kapott érte. Kéri továbbá Mészáros Kálmán kihallgatását arra nézve, hogy Beöthy László az Aranylakodalom jubiléris előadása alkalmából a Magyar Színház személyzetétől kapott ezüst bérkoszoruját elzalogosította, s ez egy Kerepesi uti üzlet kirakatában látható volt a dedikációs szalaggal együtt, s azzal a jelzéssel, hogy ennyi és ennyi koronáért kapható. Kéri Spády Zsigmond kihallgatását arra a körülményre is kiterjeszteni, hogy Beöthy egy izben a Széll Kálmán részére fenntartott páholyt Fedák Sárinak engedte át, s a mikor e miatt nagy zavar volt, az igazgató látszólagos fegyelmi eljárást indított Spády ellen, amely természetesen végre nem hajtatott. Végül Prém József és Ivánffy Jenő kihallgatását kéri arra nézve, hogy Beöthy az előadások alatt a társalgóteremben kártyázik, s ezzel az előadások rendes menete akadályt szenved.

Rácz dr.: Noha ez mind csak szenzációjahajhászás, megengedem a bizonyítást.

A bíróság visszavonult a bizonyítás kérdésében való tanácskozásra, majd pedig elrendelte a bizonyítást és rögtön megkezdte a tanuk kihallgatását.

(Az intendáns vallomása.)

Először Keglevich István grófot az opera és nemzeti színházak intendánsát hallgatta ki a bíróság tanu gyanánt

— Miféle állásban van Beöthy a Nemzeti Színháznál?
— Mint igazgató.
— Rendszeresített állás-e, vagy pedig szerződésileg töltendő be?
— Szerződötve van az igazgató.
— Es ki köti meg a szerződést?
— Az intendáns, s ezt a szerződést a belügyminiszter jóváhagyta.
— Így tehát a tanu ur kötötte meg vele a szerződést?
— Első izben nem, de másodizben én kötöttem meg vele a szerződést.
— Es mennyi időre?
— Ha jól emlékszem öt évre.
— Van felmondás kölcsönösen kikötve?
— Nincsen.
— Miféle szabályok, törvények szabályozzák működési hatáskörét?
— A színházi törvények.
— Van-e fegyelmi jogköre és elbocsáthat-e színházi alkalmazottakat?
— Bizonyos esetekben igen.

Doleschal dr. bíró: Az igazgató a saját felelőségére veszi át a színházi ingókat és saját felelőségére is kezeli azokat?

— Pénzt nem kezel, a tárgyak felett igiton disponál.

— Az igazgató kinek van fegyelmiileg alárendelve?

— Első sorban az intendánsnak.
— Mikor tanu Meránban időzött, megkapta-e az Ocskay brigadérosról szóló táviratot az igazgatótól?

— Meg.
Beöthy László kérdi az intendáns, tapasztalta-e, hogy tudva valótlanosságokat referált volna neki darabokról és színészekről?

— Nem emlékszem ilyen esetre.

Beöthy: A magánéletemről méltóztatik e oly esetre emlékezni, amely alkalmas arra, hogy „szennyos“-nek neveztessek?

— Beöthy Lászlót, mint igazgatót kezdettől fogva az ambíció vezette ezen pályáján való működésében, s magánérdeket, anyagi előnyöket nem igyekezett magának szerezni.

Lipthay: Kapott-e Nagyméltóságod Meránban időzésekor Beöthy irtól táviratot, melyben ez azt írta, „hogy befejeztem a Troilus és Kresszida színrehozatalát és előkészületeit, kérem Nagyméltóságodat, sziveskedjék ezen fárasztó munkáért tiszteletdíjat kieszközölni a belügyminiszternél.“

— Igen, ilyen levelet kaptam.
Elnök: S ki lett utalványozva ez a tiszteletdíj?

— Igen.
— Kinek a számára?
— Beöthy igazgató urnak.
Lipthay a tanuhoz? Mennyi volt ez a tiszteletdíj?

— En nem emlékszem, különben is ez belső ügy.

— En ugy tudom 1000 forint volt ez.
— Nem emlékszem.

A tanuk kihallgatása egész nap és késő éjjel is folyt.

A perbeszédék után Liptai a védelmére emelt szót, melynek végeztével a bíróság visszavonult. Másfél órai tanácskozás után hirdette ki az elnök az ítéletet, a mely szerint Liptait a vád terhe alól felmentették.

A közönség zajos éljenzéssel fogadta a felmentő ítélet, amiért elnöki rendreutasításban részesültek.

Névy László meghalt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 5.

A magyar irodalomnak és tanügynek halottja van. Meghalt ma Névy László, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója, az ismert tankönyvíró. Névy hatvanegy éves volt s halálát rövid betegeskedés előzte meg.

A hirneves esztetikai és tanügyi író a veszprémmegyei Közép-Iszákazon született 1841. január 27-én. Husz évvel később a premontrélek szombathelyi gimnáziumában tanár lett, s itt tiz évig működén, ezidő alatt a budapesti egyetemen tanári oklevelet nyert a klasszikus filológiából, a magyar nyelv és irodalomból. 1871-ben lett a budapesti kereskedelmi akadémia tanára, 1896-ban pedig igazgatója.

Igen szorgalmas irodalmi munkásságot fejtett ki mint tankönyvíró és esztetikus. Tankönyvei, különösen, melyekkel a középiskolai oktatásnak akkoriban megindult reformját szolgálta (Stilisztika, Retorika, Politika) a legelterjedtebb tankönyvek közé tartoznak.

Számos esztetikai művével nyert jutalmat és dicséretet. Lapokban, folyóiratokban, vagy külön füzetekben számos irodalmi dolgozata jelent meg, azonkívül irt novellákat, felolvasásokat, beszédeket, verseket, tanulmányokat. Emlékbeszédeket mondott a Petőfi-társaságban Arany Jánosról, Balogh Zoltánról és megírta Jókai Mór életét, mely munkáját a költő jubileumán a Petőfi-társaság adott ki.

Névy egyike volt azon íróknak, kik a Petőfi-társaságot alapították. A kereskedelmi iskolai tanárok egyesületének elnöke volt. A kö-

zépiskolai tanáregyesület 1872-ben megválasztotta egyesületi közlönye szerkesztőjének, e tisztében tíz évig működött s a lapra nagyszámú tanügy-politikai és metodikai cikket írt. Ugyancsak ő szerkesztette az egyesület megbízásából a *Jeles írók iskolai táráját* és az *Iffjusági iratok táráját*. Az előbbi gyűjteményben jelent meg tőle Shakespeare Coriolanusa s Julius Caesarja magyarázatokkal, az utóbbiban Church Alfréd angol művének fordítása: Elbeszélések a görög tragikusokból.

Névy László élénk működést fejtett ki közmívelődési téren is s a főváros törvényhatósági bizottságának 1894 óta tagja volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület tisztújító közgyűlését holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a kereskedelmi akadémiái épület dísztermében. A testület tagjainak figyelmét a közgyűlésre ez uton is felhívjuk.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylet e-nöksége, vasárnap d. u. 3 órakor az egylet tulajdonát képező magyar-utca 4 számú házában hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesület a saját hivatalos helyiségében április hó 6-án d. u. 3 órakor tartja rendes havi választmányi ülését.

Aradiak Konstantinápolyban.

(A mérnök- és építész-egylet vállalkozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Az aradi mérnök- és építész-egyesület, a mely ma holnap az egyedüli mozgalmas, agilis egyesület lesz Aradon, ismét valami újabb meglepetést gondolt ki tagjai részére.

Az egyesület elhatározta, hogy a pünkösdi ünnepek alatt kirándulást rendez Konstantinápolyba, a fényes, ragyogó török fővárosba.

Az egyesület tagjainak régi óhaja egy ilyen fajta kirándulás s most megbízták Schór Lajos főmérnököt, az egyesület igazgatóját, hogy a kirándulást szervezze és rendezze. Schór Lajos kezeiben ez a kirándulás fényes sikerű lesz, mert Schór leleményessége, ügyessége az ilyen szórakozásoknál pótolhatatlan.

Schór a világhírű Cook-féle utazási vállalkozó céggel már meg is állapodott, úgy, hogy a kirándulást a Cook céggel egyetemben fogja rendezni.

A kirándulás rendkívül élvezetesnek ígérkezik s maga az uti program olyképpen van összeállítva, hogy maga az utazás is sok-sok feledhetetlen emlékekkel fog járni.

A kirándulás feltételei a következők:

Részt vehet a kiránduláson minden egyesületi tag és annak férfi családtagjai. Az egész kirándulás nyolc napig tart és programja a következő:

Aradtól Sinaiáig.

Itt fél napi tartózkodás, és a város megtekintése.

Sinaiától Bukarestig.

A román fővárosban egy egész napi tartózkodási idő.

Bukarestről Constanzába.

Innen hajóra szállnak a résztvevők és reggel, hajnalban a Boszporusó keresztül utaznak Konstantinápolyba.

A kirándulóknak ez a hajnali utazás, mikor a felkelő nap sugarai bearanyozzák a török főváros aranyos mineréteit, felejthetetlen emlék lesz.

Konstantinápolyban három napig időzik a társaság, mely idő alatt szakavatott vezetés mellett, megtekintik a török főváros összes nevezetességeit. Konstantinápolyból, más uton Sofiába, Bulgária fővárosába visz az utjuk, a hol szintén lesz egy napi tartózkodás. Sofiából pedig Belgrádba kerülnek.

Az egész utazáson a Cook cégnek egy a viszonyokkal teljesen ismerős embere fogja a társaságot kalauzolni.

Az egész ut költsége személyenként

I. osztály (gyorsvonat) 193.70 kor.

II. " " 130.40 kor.

Ebbe bele van számítva a teljes ellátás, hajó, vasuti jegy, lakás, étkezés, kocsik, podgyász, borraivalók és a látóivalók költségei.

A kik féláru kedvezményes menetjeggyel utazhatnak a magyar vonalokon, személyenként

I. osztály (gyorsvonat) 157.25 kor.

II. " " 105.40 koronát

fizetnek.

Akik teljes szabadjeggyel utaznak, 126 korona 40 fillért fizetnek.

Ezek az árak 80 résztvevő esetére vannak megállapítva, ha pedig több résztvevő jelentkezik, az árak arányosan leszállytatnak.

Akik ezen a kiránduláson részt akarnak venni, jelentkezzenek Schór Lajos egyleti igazgatónál.

Tekintettel az utlevél beszerzésének hosszadalmasságára, a jelentkezés legutolsó határideje április 20-ának déli 12 órája, mely ideig a költségek 25 százaléka lefizetendő.

Részletes programot a rendező később fog kiadni.

Ki lesz az aradi új püspök?

(Goldis örökének betöltése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Még el sem múlt a nagy pompájú gyászszertartás már is az a kérdés tolu elötrébe, hogy ki lesz a megboldogult Goldis József aradi román püspök utóda. Ez a kérdés annál is inkább elsőrendű érdekű, mert tudvalevő, hogy az aradi püspöki székhely nagy harcok folytak ez előtt is, és előrelátható, hogy nagy harcok fognak folyni ezután is.

Goldis püspök halála után a főpásztori teendőket, az interregnum ideje alatt Hamsea Ágost püspöki helynök fogja intézni, annál is inkább mert Goldis püspök őt még életében megbízta az aradi püspökség ügyeinek intézésével.

Az aradi szentszék valószínűleg jövő kedden tart plenáris ülést, melyen az érsekek egyetértőleg állapítják meg a püspökválasztó rendkívüli zsinat idejét. És valószínűleg május közepére esik, mert akkor van a rendes zsinat s utána egy napon rendkívüli ülést tartanak. A választást különben is három hónapon belül okvetlen meg kell ejteni.

Eddig két jelölről van szó. Az egyik Hamsea Ágost archamandrita, az aradi püspöki helynök, a másik Mangra Vazul vikárius, a nagyváradi püspöki helynök.

Metianu érsekké választatása után az aradi püspökválasztás alkalmával Hamsea Ágost csak hat szavazattal maradt kisebbségben Goldissal szemben. De ezt sem Hamsea népszerűségének hátrányára kell felírni, hanem annak tulajdonitaneó, hogy Metianu aradi püspöksége idején avval vádolták, hogy szimóniát üzött. Attól féltek ellenfelei, hogy Hamsea, mint Metianu rokona, netalán nehezen tudna új rendszerre megbarátkozni. Ez képezi az okát annak, hogy

Hamsea nem került ki nagy többséggel a szavazás alól.

Azóta nagy dolgok történtek a román egyházi életben és a román társadalomban. Hamsea megmutatta, hogy a püspöki állásról történt lemaradása az ő önzetlen és tiszta lelkületén, puritán egyéniségén nyomokat sem hagyott és olyan odaadással és őszintén szolgálta püspökét és egyháza érdekét, mint nagyok kevesen azok közül, kik Goldis legodaadóbb híveinek vallották magukat.

Hamsea, ellenségeinek áskálódása folytán, kénytelen volt elhagyni a püspöki szemináriumban viselt igazgatói állását és hogy a vele szemben tanusított mellőzésnek külsőleg is kifejezést adjanak, uzyszólván büntetéskép Hódos-Bodrogra helyezték zárdafőnököknek.

A kiváló tehetségű és béketűrő férfit a csendes zárdai magányban sem érezett gyűlöletet azok iránt, a kik Aradon az ő helyét elfoglalták és a kik mindent elkövettek, hogy Goldis püspök előtt lehetetlenné tegyék Hamsea Ágostont.

Hogy Goldis József önálló fellépése, vagy a bekövetkezett körülmények okozták-e, azt nehéz lett volna eldönteni ez időszert, de annyi bizonyos, hogy az elhunyt püspök szabad elhatározásából csakhamar behozta Hamseát újra maga mellé, és püspöki helynöké tette meg Aradon. Azóta Hamsea Ágoston jobbkéze volt az aradi püspököknek és lassan-lassan eloszlatta a püspök-választás idején vele szemben fölmerült aggodalmakat és kevés kivétellel a legbefolyásosabb román köröket is barátivá tudta tenni. Ezek után nem szenved kétséget, hogy a valószínűleg május hónapban összeülő egyházmegyei zsinat tekintélyes többséggel Hamsea Ágostont választja meg aradi püspökké.

Mangra Vazul, aki ma este Aradra érkezett, lesz a püspökválasztó zsinat másik jelöltje. Mangra volt az, aki a legutolsó püspökválasztás alkalmával Goldist a főpapi székbe segítette.

Ugy beszéltek akkor, hogy Goldis és Mangra között csöndes megállapodás jött létre, mely szerint az előbbi győzelme esetén Mangrát nevezi ki nagyváradi püspöki helynöké, ami rend szerint utolsó lépcső szokott lenni az aradi püspöki álláshoz. E föltevést a következők be is igazolták, amennyiben a nagyváradi helynökséget tényleg Mangrával töltették be.

Mangra Vazul egy időben sokat foglalkoztatta a nyilvánosságot. Türelmetlen és szenvedélyes természete, sok és kellemetlen kalandokba sodorta a mostani püspök-aspiránst. — Majd később a memorandum-pör idején beszélt tetett magáról. Mangra ekkor ügyességével ugyan elkerülte a törvény sujtó kezét, de egyuttal a románok körében is ellenségeket szerzett magának, mert, hogy magát kimentse, másokat kevert be a nagy per labirintusába.

Általában Mangrát úgy ismerték, mint a román tulzók megátalkodott vezérét, amely vélemény azonban az utóbbi időkben kézzel-lábbal eloszlatni igyekezett Mangra és nagy magyarbarát színében iparkodott föltünni, ami, úgy látszik, egy kis előtréning volt az aradi püspöki székre, mely álláshoz tudvalevőleg a hivek bizalmán kívül a magyar kormány jó akarata is szükséges.

Hogy Mangra kereste a kormány jóakarát, az kétségtelenül kitűnik abból is, hogy utóbb, mikor Goldis már nagybeteg volt, Budapesten járt és audienciázott. Előbb a királytól kért kihallgatást, ő Felsőge fogadta is Mangrát, de mondani valóját cenzura alá vették s így Mangra csak az ő és hivi hódolatát mutathatta be a királynak.

Csak hogy Mangrának nem ez volt a célja. Jelentkezett Széll Kálmán miniszterelnöknel, de a miniszterelnök nem akarta fogadni. Két ízben is tett kísérletet, hogy a kormányelnök külön audiencián fogadja. Mikor látta, hogy ez nem sikerül neki, protekcióhoz folyamodott. Telegdy József országgyűlési képviselő közbenjárására Széll miniszterelnök mégis fogadta, de csak a képviselőház miniszteri szobájában és igen rövidre szabott időre.

De ez sem volt elég. Még Wlassics miniszter elé is akart járulni. A kultuszminiszter minden püspöki helynököt külön audiencián szokott fogadni. Mangrával szemben azonban erre nem volt hajlandó. Kereken megtagadta a külön audienciát és jelezte, hogy a rendes miniszteri fogadásokon rendelkezésére áll. Így aztán Mangra kénytelen volt egy csütörtök délután, Wlassics miniszter fogadó napján, audienciára menni.

El lehetünk tehát készülvé arra, hogy mint a legutolsó püspökválasztás, úgy a mostani is izgalmas lesz s azt nagy harcok fogják megelőzni mindkét oldalról.

Két elfogatás Aradon.

(Mendelsohn Herman és Szikszay Sándor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

Ha az ország rendőségének pályázatát hirtetnének a legtöbb körözött egyén elfogatására, úgy ennek első díját kétségtelenül az aradi rendőség vinné el. Sehol annyi idegen betörőt könyöradománygyűjtőt, tolvajt, szökevényt el nem fognak, mint aránylag Aradon. Az aradi rendőség szervezete, működése és berendezése igazán alig hagy kívánni valót hátra.

Ma ismét két körözött alak került az aradi rendőség kezébe. Az egyik egy híres könyöradománygyűjtő, a krassói állügyvédnek: *Laudau-Ludovicznak* cimborája: *Mendelsohn Hirsch Hermann*. Ez kereskedőnek adta ki magát Aradon, rendes állfoglalkozása azonban a *bankdirektorság*. Két nap alatt mintegy ötven kereskedőt és magánhivatalt pumpolt meg olyan ürügygel, hogy súlyos beteg, a lába fáj s a lipiki gyógyfürdőbe kell mennie.

A főtéren portyázó szolgálatot teljesítő detektiv vette észre a könyöradománygyűjtést s Mendelsohnt éppen akkor fogta el, mikor *Domány József* borkereskedőhöz akart felmenni.

A kihágási bíróság az összegyűjtött pénzt elkobozta tőle, őt magát elzárattja s büntetésének kitöltése után eltoloncoltatja illetőségi helyére. Aradváros területéről pedig örökre kitiltja.

A másik letartóztatott *Szikszay Sándor* mézszáros, kit a szepsi-szentgyörgyi járásbíró *már 1889. óta* országszerte köröz, *csalás, zsarolás, sikkasztás és okirathamisítás* miatt.

Szikszay a vasuti állomás melletti *Nemzeti szállóban* vett magának lakást s a bejelentő lapra *orsovai* mézszárosnak írta magát, jöllehet Brassóból való. A bejelentő hivatal minden bejelentési lapot átvizsgál s így azonnal felfedezte a körözött alakot. Detektívek mentek el a vendéglőbe s ezek Szikszayt letartóztatva a rendőrségre kísérték. Szikszayt átadják a szepsi-szentgyörgyi járásbírósnak.

HIREK.

Fegyházra ítélt postatiszt.

— Az Aradi Ipar- és Népbank tizezer koronája. —

Arad, április 5.

Tavaly történt az a feltűnő eset, meg volt akkor írva körülményesen a lapunkban, hogy egy, az *Aradi ipar- és népbank* címére Békés-

Csabán feladott *tizezer koronás pénzküldemény* rejtélyes körülmények között eltűnt. A tekintélyes összeget az ipar- és népbank csabai fiókja küldötte az aradi anya-intézetnek, a hol képzelhető megrökönyödést keltett az a felfedezés, hogy a pénz, a melynek meg kellett volna érkeznie, nincs sehol.

A tizezer koronát az *Adria* társulatnál bebiztosítva adták fel Csabán. Meg is érkezett minden baj nélkül a — konszignáció, a melyben jelezték, hogy a pénzt utnak indították. A konszignáció tehát itt volt, de a tizezer koronára hiába vártak. Napok teltek el, csak nem jött; eltűnt végkép.

Az *Aradi ipar- és népbank* feljelentésére megindították nyomban a rendőri nyomozást. Az csakhamar beigazolódott, hogy a pénzt Csabán vették ki a küldeményből. A tettes már nehezebben került elő. Két postatisztet vettek gyanuba s ezek egyike, *Czakó Aron*, végre hosszas faggatás után beismerde, hogy a tizezer koronát ő vette ki és saját céljaira fordította. Nagy szegénységével, nyomorával mentette magát a bűnért, melyet elkövetett.

Czakót letartóztatták s azóta fogva tartották. Mint egy táviratunk jelenti, ma itélkezett a rossz utra tévedt csabai postatiszt felett a gyulai törvényszék. *Két esztendei fegyházat* mértek rá.

Goldis József aradi gör. kel. román püspök váratlan elhunytának hírére őszinte részvételt fogadta úgy Arad, mint a megye közönsége. A gyászhir igazán meglepően jött, mert előzőleg mi sem szivárgott ki a püspöki aulából arra vonatkozólag, hogy *Goldis* betegsége előhaladott stádiumban van s hogy az egyházfő ily közel állott a végkatasztrófához. A hajnalban bekövetkezett halálozás hírére az *Aradi Közlöny* rendkívüli kiadása tudatta a közönséggel. Rendkívüli kiadásunk, mely mindenfelé nagy megdöbbenést keltett, reggel 8 órakor jelent meg. A déli órákban még egy *második* rendkívüli kiadást rendeztünk, a melyben már egész részletesen el voltak mondva a püspök elhunytának körülményei. A második rendkívüli kiadást helybeli előfizetőinknek kevéssel a megjelenés után házhoz kézbesítették az *Aradi Közlöny* kikördői.

A minoriták új temploma. Az utolsó akadályokat görditik el immár a minoriták templomának kiépítése utjából. *Csák* Cirják dr. tartományi rendfőnök ma Budapestre utazott s holnap *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztertől kér kihallgatást. A rendfőnök a miniszter utján a *király*, mint legfelsőbb kegyur beleegyezését fogja kikérni az új templom építéséhez, ami egyházi birtokról lévén szó, minden ilyen esetben kieszközölendő.

Békés-Csaba diszpolgárai. Békés-Csaba képviselőtestülete, mai közgyűlésén *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi minisztert a város kulturájának előmozdítása, és dr. *Zsiflinszky* Mihály államtitkárt, Csaba orsz. képviselőjét a város előhaladása érdekében kifejtett munkálkodásaiért *diszpolgárává* választotta.

Városi zálogház. A mig *Aradon* a tervezett városi zálogház dolga már teljesen elaludt és feledésbe ment, addig Temesvárott a megvalósulás küszöbén áll ez a fontos kérdés. Bizonyítja egyik temesvári lap alábbi közleménye:

Ma érkezett le a városi tanácshoz a belügyminiszter leirata, mely szerint a városnak az iparbankkal a városi zálogház létesítése ügyében kötött szerződését a *jóváhagyási záradékkal* ellátta. Ugyancsak ma érkezett a kereskedelemügyi miniszter leirata is, mely az engedélyt megadja a városi zálogház létesítéséhez, elen-

gedvén egyúttal az előírt óvadék letételét. A kereskedelemügyi miniszter a kamatlábat az értékpapírokra nézve nyolc százalékban, arany- és ékszerárakra nézve tizenöt százalékban, egyéb zálogtárgyakra nézve pedig tizen-nyolc százalékban állapította meg. Mindezek után jelenthetjük, hogy az új zálogház működését legközelebb, az eddigi megállapodások szerint már *f. hó 15-én* megkezdí.

Felmentvény a számvevőségnek. A város pénzügyi bizottsága tegnap délután megtartotta az 1901. évi zárszámadás 6-ik próbáját a számvevői hivatalban. A bizottság a zárszámadást kifogástalannak találta s így azt most közszemlére teszik ki s az ellen bárki észrevételt adhat be öt nappal a közgyűlés előtt. A pénzügyi-bizottság a zárszámadást azzal a javaslat-
tal terjeszti be a közgyűlésnek, hogy a számvevőségnek adja meg a felmentvényt.

A hercegprimás elutazása. *Vaszary* Kolos bibornok hercegprimás ma reggel hosszabb tartózkodásra Budapestről Balatonfüredre utazott. A hercegprimás kíséretében volt dr. *Kohl* Medárd püspök és a hercegprimás ápolására ki-rendelt *Brunner* Matrona apáca főnöknő.

Viszály a montenegrói udvarban. Skutariból jelenti egy távirat: Néhány nap óta az a hír merült fel, hogy a montenegrói fejedelem fia között kemény viszály tört ki. *Danilo* trónörökös és *Mirkó* herceg sehogysem fértek meg egy egymással. A viszály annyira fajult, hogy állítólag *Nikita* fejedelemnek közbe kellett lépnie. A skutari távirat hozzáteszi, hogy a trónörökös nem kedve t egyéniség Montenegróban, mert a néptől távol tartja magát, *Mirkó* herceget szeretik nyájasságáért, és azért, mert apjának elvei mellett kardoskodik.

Goldis püspök temetéséhez. Az aradi második kerületi jótékonycélu állásértársaság elnöksége tisztelettel meghívja tagjait a f. hó 6-án, vasárnap d. u. 6 órakor tartandó rendkívüli értekezletre. Tárty: Méltóságos *Goldis* János aradi gör. kel. román püspök, mint a fenti asztaltársaság érdeműs disztagjának temetésén való részvétel megbeszélése.

Kalandos politikai hír. A londoni *Morning Post* bécsi levelezője meglehetősen fantatikus hírrel akarja meglepni olvasóit. Azt írja ugyanis, hogy Bosznia és Hercegovina mohamedán lakosságának a küldöttsége nemrégben Konstantinápolyba utazott, hogy elpanaszolja azt az igazságtalanságot, a melyet a mohamedán lakosságnak a tartományi hatóságok részéről el kell tőrníe. A szultán nagyon kegyesen fogadta a küldöttséget és megjegyezte, hogy élénk érdeklődéssel kíséri Bosznia és Hercegovina lakosságának jóvoltát, mert ez a két ország az ő birodalmához tartozik. Épen ezért az *osztrák-magyar kormányt felelősségre fogja vonni*. A mikor a küldöttség tagjai hazatérőben a bosnyák határa értek, elfogták őket és tudukra adták, hogy a két okkupált tartományból egész életükre száműzik őket. A sarajevói hivatalos lap erre vonatkozó rendelkezést közöl, ami a mohamedán lakosság körében nagy feltűnést keltett. Ezek után kíváncsian várjuk a közös pénzügyminiszter, valamint az osztrák és a magyar kormány nyilatkozatát erre a kalandos hírre, mert tényleg kalandos hír az, hogy a szultán a jelenlegi politikai viszonyok közepett épen minket fejegetett volna meg.

A borosjenői petíció. Báró *Solymossy* Lajost 1901. október 2-án Boros-Jenőn országgyűlési képviselővé választották. A választás ellen petíciót adtak be és a Kuria az év márczius 18-án elrendelte a bizonyítási eljárást és a vizsgálat vezetésével a *nagyváradi* kir. táblát bizta meg. A kir. tábla elnöke *Plopu* György táblai bírót bizta meg a vizsgálat vezetésével, mely április 15-én kezdődik a helyszínen. A tárgyalásra be vannak idézve a peti-

ozionálók, továbbá kilencz tanu. A kérvényezőket *Ragályi Lajos* dr. ügyvéd képviseli, a védelmet *Edvi-Ilés Károly* dr. ügyvéd vállalta el.

— **Jegyzőválasztás Bokszegeen.** Az elhunyt *Bund Árpád* örökét, a *bokszegei* jegyzőséget tegnap töltötte a község képviselőtestülete választás útján. A borosjenői főszolgabíró a pályázók közül hármat jelölt ki s a választásból *husz szavazattöbbséggel Schwéger Lajos* került ki győztesen. A választás a járásban általános megelégedést kelt.

— **Elhunyt polgármester.** Szatmárról telegrafálják lapunknak, hogy *Hermán Mihály* Szatmárnémeti szabad királyi város polgármestere hosszas betegség után ma reggel meghalt. Altalánosan tisztelt és becsült férfiú volt, a kinek működéséhez van forrva a város legújabb fejlődése. Halála az egész lakosságban mély részvétet keltett. Az elhunyt polgármester a szatmári Széchenyi-társulatnak alelnöke is volt.

— **Tömeges elbocsátás a vasutól.** Az államvasutak igazgatósága utasította a vasuti üzletvezetőségeket, hogy mindazon ideiglenes szolgálatba vett egyéneket, a kik a rendes időben az előirt szakvizsgálatokat le nem tették és alkalmazásuknak szüksége fönn nem forog, az üzleti szabályokra való hivatkozással azonnal bocsássák el a vasut szolgálatából. Az üzletvezetőségek már hozzá is láttak e rendelet végrehajtásához és csapatostul bocsátják el az állomásfelvigyázó gyakornokokat a szolgálatukból. *Több százra* megy azoknak az elbocsátott vasuti alkalmazottaknak a száma, akik kenyér nélkül maradnak. A szegedi üzletvezetőségnél például a rendelet vétele után csak az első nap tíz embert eresztettek utnak. Az elbocsátások a legnagyobb titoktartás mellett történnek és azokról az alkalmazottaknak hirt adni elbocsátás terhe mellett tiltva van. Az üzletvezetőség egyszerűen hivatkozik a szolgálati szabályzat ama pontjára, mely szerint az állomásfelvigyázó gyakornokok bármikor elbocsáthatók és felmondja a szolgálatot.

— **Óriási tűz a fővárosban.** Budapesten a külső soroksári-uton, hol a multkor a *Concordia-malom* leégett, a *Vegyészeti termékek gyárában* ma tűz ütött ki. A tűz az olajba vezető cső felrobbanásából támadt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, mert a gyár háromszáz munkása épen déli pihenőt tartott. A tűz eloltásában a rendőrök és a munkások segítettek a tűzoltóságnak és a katonaságnak. A tűz még mindig tart, de a veszély már nem fenyegető. *Az eddigi kár 250 ezer koronára* tehető. Az esti órákban az a hír terjedt el a főváros utcáin, hogy több munkás odaégett, ez a híresztelés azonban eddig valótlannak bizonyult.

— **Kenyer-hiány Fiumében.** Megirtuk lapunk mai számában, hogy a *fiumei péksegédek* kimondták a sztrájkot. Ma kijelentették az obstruálók, hogy addig nem dolgoznak, míg követeléseiket azok egészében nem teljesítik. A pékmunka a városban szünetel s a fiumei családok ma *Abbáziába táviratoztak kenyerekért* és süteményért. A kikötőben várják az Abbáziából érkező hajókat s a kenyeret szétkapkodják. A péksegédek feltételei a következők: A munkaidő 12 órától tízre szállíttassék le, vasárnapokon reggel 8 órától este 10 óráig munkaszünet, a karácsony és husvét előtti napokon a munka este 6 órakor végződjék, a hetibért emeljék fel a munkaadók 20 koronára, s minden második héten egy szabad nap legyen. A főnökök nem is tárgyalnak a péksegédekkel, mert feltételeiket teljesíthetetleneknek tartják.

— **Nagyvárad vízműve.** *Rupcsics* és *Szücs* magánmérnökök akiknek háta mögött egy híres

bécsi elektrotechnikai cég és egy hatalmas pénzintézet áll, azt a nagyszabású ajánlatot tették Nagyvárad városának, hogy egy 4000 lóerejű vízművet létesítsenek, amely a Jád patak vízességének fölhasználásával a városi villamos világítás, a villamos vasut és az ipartelepek részére hajtóerőt szolgáltat, olyan kedvező feltételek mellett, hogy a város rendkívül előnyösen oldhatja meg a közvilágítás kérdését és a gyárak az olcsó hajtóerő révén fölvirágozhatnak. A nagyváradiak méltó érdeklődéssel tárgyalják a fontos ajánlatot.

— **A Bazil egyesület feloszlott.** *Munkácsról* táviratozzák, hogy *Firczak Gyula* munkácsi görög katolikus püspök kezdeményezésére a *Bazil-egyesület* ma kimondotta feloszlását. Az egyesületet *pánszláv* tendenciákkal vádolták.

— **A hét vezér fája.** A pusztaszeri Árpád egyesület tegnap ültette el a hét vezér emlékének szánt hársfákat a pusztaszeri Árpád emlék körül. A faültetést az erre kiküldött bizottság végezte. A bizottság mindenik tagja egy-egy fát ültetett el hazafias jelenmondat kíséretében. A szegedvárosi tanács *Gaál Endre* dr. tanácsnokkal képviseltette magát.

— **Rablás az arad-budapesti vonalon.** Tegnap éjjel a Budapestről Arad felé jövő vasuton, a szolnoki állomás előtt rablás történt. Egy második osztályú kocsni utolsó fél-fülkéből az utasok többszörös jaj-kiáltásokat hallottak ki; a lármára a folyosóra seregletek, hol nemsokára megjelent *Páska Béla lippai* telekkönyvvezető is, ki arany óraláncát tartva kezében, arról panaszkodott, hogy őt, míg a kupében aludt, valaki háromszor *torkon ragadva, fojtogatni kezdte* s eközben aranyóráját a láncáról leszakítva ellopta. Az eset annál furcsább volt, mert *Páska* egy lippai ismerőseivel volt a kupében, mindketten aludtak és az ajtó be volt zárva. Az utasok között volt *Opre Péter* dr. aradi ügyvéd is, aki a lármára előjövén, valószínű statáriumot tartott a tolvaj elcsipésére; *Opre* dr. erélyes fellépésének meg is lett az eredménye: a tolvaj megijedt a felfedezéstől és az órát eldobta magától. Rövid keresés után a folyosón elhelyezett melegítő cső háta mögött megtalálták az elrabolt aranyórát. Érdekes, hogy a vakmerő tolvaj a kupének *bezárt* ajtaját helyből kiemelte s az így támadt résen nyúlt be egyik karjával. *Páska* fejével az ajtó felé feküdt s a rablónak így sikerült annak nyakát elérve, fojtogatni.

— **Hivatalnokok tragédiája.** A budapesti lipótmezei elmegyógyintézet igazgatóságának bizonyítványa alapján a szegedi kir. törvényszék két városi adóhivatali számtisztelt helyezett nagyfokú elmezavar miatt gondnokság alá. *Timpauer Géza* és *Kónya János* még a mult évben lelkiismeretes tisztviselői voltak a városnak. Rengeteg munkájukat kiváló szorgalommal és buzgósággal végezték, csak hogy a főnökök elismerését kivívják. Ezen tulbuzgó hivatali működésüknek is lettek áldozatai, mert ez év elején homály borult elméjükre s ezen borzasztó betegség annyira erőt vett rajtuk, hogy föl kellett őket szállítani a lipótmezei élhalottak szomorú házába.

— **Palics-Montekarló.** Az *Ujvidéki Hírlap* azt a szenzációs hírt közli, hogy egy francia cég rendkívül kedvező feltételek mellett ajánlatot tett *Palics* fürdő igazgatóságának, hogy hajlandó a fürdőhelyen több, a világfürdőkön főnálló berendezéseknek megfelelő szórakoztató intézményt létesíteni, különös súlyt helyezvén egy játékbank fölállítására. Az igazgatóság ebben az ügyben még nem határozott, de az ajánlatot a jelenlegi alakjában figyelmen kívül fogja hagyni.

— **A könnyelmű adósok ellen.** A szegedi kereskedők egy része a napokban népes értekezletet tartott, amelyen hosszasan foglalkoztak azzal a nagy kérdéssel, hogy miként lehetne a könnyelmű adósok ellen védekezni. A nagyfontosságú kérdést *Antal Károly* kereskedő terjesztette az értekezlet elé. Elmondotta, hogy a legtöbb kereskedő anyagi romlását a könnyel-

mű adósok serege okozza. Hogy a kereskedők védve legyenek a rossz fizető adósok ellen, szükségesnek tartaná, hogy ezekről *könyvet vezetnének.* Ezen könyvbe csak amaz adósok neveit vezetnék be, akiktől pör útján sem lehetett a követelést megvenni. Az értekezleten egybegyűlt kereskedők valamenynyien pártolták az indítványt, ámde azt csak úgy tartják kivihetőnek, ha a határozathoz minden szegedi kereskedő hozzájárulna. Ennek a keresztülvitelre pedig nehézségekbe ütközik. A kereskedők határozathozatal nélkül oszoltak széjjel az értekezletről. Megállapodtak azonban abban, hogy közelebb ismét értekezletet tartanak, amelyen a terv kivitele iránt fognak tanácskozni.

— **Nagy tűz Székudvaron.** *Székudvar* arad-megyei községben tegnap tűz ütött ki, mely a nagy szélben gyorsan terjedt tova. *Hát lakóház* számos gazdasági épület és sok takarmány leégett. A nagyobb kárt csak a szomszédos községekből elősietett tűzoltók fáradozásai következtében sikerült elkerülni. A tűz gyújtogatásból eredt. A gyújtogató egy ismeretlen csavargó volt, a kinek elfogására a csendőrség minden intézkedést megtett.

— **Amerikai hírlapíró a Házban.** Érdekes és előkelő vendége volt ma a magyar képviselőház újságírói karzatának. *Vészi József*, az újságírók elnöke vezette oda *Walter Williams*-t, a kolumbiai újságírók egyesületének elnökét, ki maga is szerkesztő és két újság tulajdonosa. Mint az egyesült Államok kiküldöttje jött el hozzánk, hogy a St. Louisban rendezendő világkiállítás iránt érdeklődést keltsen. *Vészi József* képviselő az amerikai kollegát bemutatta *Szell Kálmán* miniszterelnöknek is, a ki hosszabban beszélgetett a csupasz arcú újságíróval.

— **A fácán-utca rendezése.** A város iktató hivatalába a szarvas- és fácán-utcák lakói kérvényt nyújtottak be, melyben a két utcának *kiközvetítését* és a fácán-utca *szabályozását* kérik. A két utca lakosainak kérelme minden bizonytalanságra érdemes, mert mind a két utca a város azon utcái közé tartozik, melyek sártengerébe a házak elsüllyedni készülnek. A fácán-utca szabályozása is égető nemcsak szépészeti, hanem tűzrendészeti szempontból is. Az utca szabályozás által gazdaságilag is nyer a város, mert egy egész csomó háztelek parcellázás alá kerülne s a Marosig egyenes utcát nyernénk. Természetes, hogy a mostani tűzfészekbe senki sem akar építeni. Egyébként is méltányos, hogy azoknak a polgároknak, kik egyenlően osztóznak a közterhek viselésében, ha már nem élvezhetik a belváros vízvezetékének és csatornáinak előnyeit, legalább vagyonszükségük gondoskodják a város.

— **Uj virágmédium.** Nemrég Berlinben tartóztattak egy *Rothe Anna* nevű nőt, aki szemfényvesztő módon varázsolt a „levegőből” virágokat s azt mondta, hogy a szellemek küldik neki azt. Most, mint Berlinből jelentik, egy másik virágmédiumot is tartóztatott a rendőrség. *Petriné* a neve és özvegyasszony. Ő is virágokat varázsolt a levegőből a szellemek segítségével. A virágokat a város északi részén levő üzletekben vásárolta és még most is tartozik vagy egy márka árával. *Petriné* igen szegény asszony volt régebben és keserves gondnal nevelte két gyermekét, míg a spirítizmus meg nem gazdagította. Valószínűleg enyhébben fogják büntetni, mint *Rothe Annát*, mert azzal védekeznek, hogy két gyermeke miatt csalta a világot.

— **Eljegyzési düh** tört ki az idei husvétünnep alkalmából Berlinben. Egy, Berlin északi részében levő aranyárugyár nem kevesebb, mint 9000 pár megrendelt jeggyűrűt szállított. Más gyárakban a megrendelések szintén körülbelül ilyenek voltak, úgy, hogy három hét óta az összes műhelyekben meg kellett hosszabbítani a munkaidőt.

— **Halál az utcán.** A *Csermő* és *Borosjenő* közötti országuton ma egy szegény asszony holttestére akadtak az aramenők. Az orvosrendőri vizsgálat szívizélhűdést állapított meg. A szegény asszony *Somoskesziből* gyalog in-

dult Pankotára s menésközben érte a halál. Beszállították a csermői bulaházba. A nála talált irások szerint özv. *Seckla* Jánosné volt.

— „Itt vannak a császárek!” A német császárt pár — mint egy müncheni lap írja — husvettkor mindennapi gyalogsótájára indul. Epen a Kornélius-utcában voltak, a mikor szembe jött velük egy szerelmes pár. A férfi gyalogos volt, a ki husvétra szabadságot kapott; a nő pedig csinos szobaleány. Annyira el voltak merülve a beszélgetésbe, hogy senkit sem láttak. Csak az utolsó pillanatban, a mikor már a császári pár előtt voltak, vette észre a leány a császárt és hangosan, hogy a császári pár is hallotta, így szólt:

— Te Vilmos, itt vannak a császárek!

Kedvese karját elbocsátani, a kellő helyre ugrani és frontot csinálni, a közlegénynek egy pillanat műve volt. A szobaleány azonban ámulva állt meg a császári pár előtt, úgy, hogy a császárné kénytelen volt a férje karját elbocsátani.

A császár jóízűen nevetett, s azután így szólt a szobaleányhoz:

— Jól van. Vigye vissza a maga Vilmosát!

— **Tüntetés a varieté-iskolában.** Januárban történt, mikor a budapesti egyetemi ifjuság hadjaratot indított a német varieték ellen, hogy *Seeburg M.* német varieté-iskolában is megjelent több egyetemi hallgató és arra akarta bírni, hogy a német tanítást szüntesse be. Akkor a lapok azt írták, hogy az ifjuság vezetője *Feld Jenő* volt. A lapok közlései nyomán *Seeburg* kisasszony a büntető járásbíró-ágnál feljelentést tett magánlaksértésért *Feld Jenő* ellen. Ma volt ennek az ügynek a tárgyalása a büntető járásbíró-szálláson, a melyen kiderült, hogy *Feld Jenő* nem volt azok között az egyetemi ifjak között, a kik a *Seeburg*-féle varieté-iskolában tüntettek. A szentesítésnél *Seeburg* kisasszony ugyanis kijelentette, hogy *Feld Jenő*t nem látta a tüntetők között. A bíróság erre beszüntette *Feld Jenő* ellen az eljárást. Ezzel az ítélettel azután végleg bezáródtak az egyetemi ifjak tüntéseinek az aktái.

— **Párbaj — kettős halállal.** Végzetes párbajt vívott egymással két varsói ur. Pisztolyal álltak egymással szemközt s adott jelre mindketten elsütötték fegyverüket. A két golyó egyazon pillanatban megölte mindkettőjüket: az egyiket, *Gerkeffskit* a halántékán; a másikat, *Kanitzoffot* pedig a szíven találta.

— **A gyilkos villamos.** Ma délelőtt a Mátyás tér 13. számú ház előtt *Eisenhoffer János* kocsi-jával igazolta *Frank Mihály* asztalos 20 hónapos *Margit* nevű leánykáját. A szerencsétlen kis leány nyomban meghalt. A kocsis ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot. A kis holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Ma délelőtt a Múzeum-körút 29. számú ház előtt a 441. számú villamos elgázolta *Rosenblüh Pinkász* kereskedő 3 éves *Imre* nevű fiát. Sebesülésével a Rókusban ápolják. A kis fiu neki szaladt a villamosnak és így történt a baleset.

— **Köztudomásu,** hogy a *Zoltán*-féle a csusz és köszvény elleni kenőcsökben egy oly kiprobált szert ösmernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek, s fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használtak, néhány szori bedörzsölés után meggyógyulnak. Üvegje 2 korona *Zoltán B.* gyógytárában Bpestben.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358. minden vásár és ünnepnapon eszközölt felvételekről 8 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **A mai délután** folyamán és késő estig ismét nagy sorozata lesz látható azon kitűnően sikerült életnagyságu fényképeknek, amint minden vevő teljesen ingyen kap, ha egyszerre, vagy apró részletekben husz korona értékű árut bevásárol. Porter Vilmos Nagy-Aruházaiban a Szabadság-terem. Figyelmeztetjük ezért a bizonyára nagy szá-

ban levő érdeklődőket, hogy a kiállítás megtekintését, a Szabadságtér — Vaskapu-épület — ne mulasszák el.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősegél ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **A n. é. közönség b. figyelmét** felhívjuk lapunk hirdetési rovataban közzetett *Scherz Vilmos* és *Társai* brassói posztógyárosok hirdetésére.

— **A francia és angol nyelv** jelenleg nemcsak művészeti szempontból, hanem a nagyvilág kiterjesztett nemzetközi forgalma miatt, napról-napra nélkülözhetetlenebbé válik. *Lenauel* tanár ur említett világnyelvekben, saját célszerű, gyors, biztos és megiepo eredményhez vezető, új tanrendszerevel, („Système Mnémonique“), családi körökben és felnőttek részére, alapos oktatást ad. Azonkívül, jutányos tandíj mellett, külön francia és angol tarsas tanfolyamokat tart kezdők és haladók részére. Fordításokat is elvállal. Bővebb értesítést a reggeli és déli órákban ad: *Lenauel* Milien, francia és angol nyelvtanár. Arad, Petőfi-utca 5 sz. a.

— **Eddig 12.895 elismerő és köszönő levelet** bizonyítja a *Feller*-féle *Elsa-Fluid* csodás hatással segít és a legtöbb betegséget, mint köhögést, influenzát, láz, csusz, köszvény, mell-, fej és fogfájást, szurást, görcsöt, kéz- és lábmevedést, szag-gatást, gyomorbaajt, étvágytalanságot, szembajt stb. gyorsan és biztosan meggyógyítja. A párisi, berlini, londoni, római és nizzai kiállításokon aranyéremmel kitüntetett szer. 12 üveg ára 5 korona bérmentve. Egyedüli készítő *Feller V. Jenő* gyógyszerész. Stübica, templom-utca (Zágráb megye). Egy családnál se hiányozzék ezen kiprobált kitűnő növény-essencia-fluid, mely minden más gyógyszernél jobb és melyet mindenki, aki csak egyszer alkalmazta is sokoldalú hatása miatt állandóan használ.

Orfeumból a börtönbe.

(A számvevő-örmester bünel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 5.

A debreceni honvédpalotának szenzációja van. Egy számvevő örmester, ki feljebbvalói teljes bizalmát bírta, visszaélve azok jóhiszeműségével, sikkasztott és tetemes adósságok hátrahagyásával megszökött.

A harmadik honvédgyalagezred egyik legképzettebb, legjelesebb számvevő altisztje volt *Schönfeld* Emil örmester. Negyedik éve szolgált és soha büntetni sem kellett. Mult év decemberében egyszerre minden megváltozott. *Schönfeld* inni, kártyázni kezdett és ez év januárjában már annyi rendezetlen kötelezettsége volt, hogy feljelentés tétetett ellene a századnál. A bűn lejtőjére tévedt ember menekülni akart a csávából és erre legalkalmasabb eszköznek vélte a — nősülést.

Tervét keresztül is vitte, februárban Budapestről asszonyt hozott a házhöz. Csinosat, szépet, azonfelül módosít is, a ki szép összeget kapott hozományul. *Schönfeld* adósságát rendezte, a friss pénzzel, a mi ehhez elég is lett volna, de már a kártyát, italt ezzel sem győzte. Az asszonyka hozománya elszórt s így feleslegessé vált a menyecske is, a kit a katonaférj három héttel a men egző után haza is küldött Budapestre.

A szalmaözvegy örmester tovább sülyedt a bűnbe. A mézeshetek varázsa elpárolgott s a gyilkos szenvedélyek rabjává lett ember haladt tovább az örvény felé. Mult hó végén előbb tiz, majd később tizenöt nap eggyessel kellett büntetni, a mi katonáskodása alatt először esett meg vele. Az adósságok egyre szaporodtak s a veszedelem kikerülhetetlen volt. Utolsó segedelemként a más pénzéhez nyult s mikor annak is a végére járt, a büntetést elkerülendő, megszökött.

Reb Ákos honvédfőhadnagy hat havi szabadságon van Berlinben és Schönfeld a főhadnagynak reá bizott tisztí fizetését és illetékeit sikkasztotta el. Eddig csupán ez derült ki, de val színü, hogy a vizsgálat eredménye súlyosabb és szenzációsabb lesz. Schönfeld tudta, hogy a bűn elsőjén okvetlen kiderül s így nem volt hajlandó bevárni a reá nézve végzetes dátumot Hétfő éjjel megszökött és polgári ruhát öltve kocsi vitette magát a hajdu-szoboszlói állomásra, a hol Budapestig váltott jegyet.

A honvédlaktanyában kedden jöttek rá a bűnre és a szökésre. Táviratilag keresték meg az illetékes hatóságokat a sikkasztó örmester letartóztatására s a körözésnek elég gyorsan eredménye is van. Budapestről távbeszélőn kapta tegnap az ezred az értesítést, hogy Schönfeld Emilt egy orfeumban letartóztatták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Cseléd pletyka.** Budapestről jelenti tudósítónk. Szomszédok, ugyanazon folyóson laknak *Hübner* Ferenc vállalkozó és *Töttössy* Káimán százados-kezelőtiszt, de a két család feszült viszonyban van, nem is érintkezik egymással. Nemrég valami pletyka nyomán pörbe keveredtek. A százados azt a panaszt emelte *Hübner* ellen, hogy ez odakiáltotta a cselédjének:

— A maga gazdája enni se tud adni magának, kifizetni se bírja.

A tárgyaláson *Hübner*né, a ki egy excellenciás urnak a huga, felháborodással tiltakozott az ellen, hogy ő urinó létere ilyen megjegyzést engedett volna meg magának. Föl is mentette a bíróság. *Töttössy* százados felebezzett, de a törvényszék, melynek *Fekete* bíró volt az elnöke, helybenhagyta a felmentő ítéletet.

§ **A makói gyilkos végrendelezik.** Makórol írják: *Magay* Lajos, a szegedi kir. törvényszék vizsgálóbírája, a *Filippi* Jakab gyilkosságára vonatkozó iratokat áttette a makói rendőrséghez. Az iratok között egy végrendelet is volt. *Filippi* arra számít, hogy a rémes gyilkosságáért életével fizet meg. Az a végrendelezése, hogy apró cseprő holmiját adják el s ebből a rendőrség fizesse ki a házbérhátralékát, a többi pedig három kiskorú gyermeke számára tegye be az árvaszék pénztárába.

NAPIREND.

Április 6. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Quasimodo. — Protestáns naptár: Cölisz. — Görög-keleti naptár (március 24.): Nagybőjt 4. vasárnap. — A nap kel 5 óra 14 perckor, nyugszik 6 óra 19 perckor. — A hold kel 3 óra 52 perckor, nyugszik 4 óra 1 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, keleten, sok helyütt csapadék.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Április 6. Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Felső kereskedelmi akadémián). — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési-egylet havi ülése délután 3 órakor. — Az aradi magyaryelv-terjesztő betegsegélyző- és temetkezési egyesület választmányi ülése délután 3 órakor. — Az aradi hivatalszolgák betegsegélyző- és temetkezési egylet választmányi ülése délután 3 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az osztálysorsjáték** húzása. A mai száz-ezer koronás főnyereményt a 42768 számú sorsjegy ütötte meg. A főnyereményt három-negyed sorsjeggyel budapestiek nyerték, egy-negyedét pedig egy vidéki vevő vásárolt meg.

100.000 koronát nyert: 42768.

10.000 koronát nyertek: 11238 52070.

5000 koronát nyert: 17855.

2000 koronát nyertek: 263 12157 12229

12476 14734 16230 20337 32649 33236 40337

60221 64549 64905 80020 83868 90214 90534

90615 91451 91361 93812 95957.

Kerpel Izsó

50,000 kötetes

kölcsön-könyvtárába

Aradon, Füzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

Telefon-száma: 407.

A következő újdonságok érkeztek:

Szakra: A betörők, **Fényes:** Kuruc Feja D., **Robida:** A 20-ik század regénye, **Kárász:** A ma a holnap nélkül. **Podorovszka:** Grandsire házassága, **Tutsek:** Elbeszélések és rajzok, **Salgó:** A bűn és egyéb hist., **Sajó:** Az újság, **Hemsen:** A versaillesi Vénus, **Bibó:** 1848—49. trikolor alatt, **Tolnai:** Leleplezett spiritizmus. **Ohnet:** Alkony, A könnyüverűek, **Blána:** Egy honvédszázados viszontagságai, **H:** Egy regényes bűnper, **Annunzio:** Az ártatlan, **Sienkiewicz:** Őt kövessük! **Komócsy:** Kispipa adomák, **Ouida:** A kis tolvaj, **Ocskay G.:** Ocskay igazi életrajza. Tanulók lapja 1901-ről, **Hope:** Trózo, **Rider:** Lizbet, **Kuthy:** Hazai rejtelmek **Simon:** Erzsébet királyné, **Gorkij:** Malva. **Hillern:** És mégis jönni fog. **Molnár:** Gazdátlan csolnak, **Gárdonyi:** A láthatatlan ember, **Thury A kapitány.** **Mikszáth:** Régi szekér, fakó hám, **Fekete kakas,** A szelistei asszonyok, **Makar,** **Beniczky:** Mindenáron, **Hanna.** **Donászy:** Szigetvár, **May:** A puskás bur, **Abonyi:** Három vitéz m. baka. **Magyar lányok 1901.** **Hegedüs:** Beszélő éjszakák. stb.

Németben: **Gordon:** Ein puritanischer Heide, **Hope:** Ein Mann von Bedeutung, **Zobelitz:** Die Todbringerin, **Schubin:** Marska, **Gorki:** Der grüne Kater, **Lesueur:** Die Komödiantin, **Brandenfels:** Die Fee von Rabendorf, **Meggede:** Quitt, **Sienkiewicz:** Mit Feuer und Schwert, **Der kleine Ritter,** **Werner E.:** Adlerflug. **Sudermann:** Johannisfeuer, **Eschtruth:** Hazard, **Am Ziel,** **Galet:** Kapitän Satan (Abenteuer des Cyrano de B. Bernhard: Eva u. Leoni, **Werder Hans:** Der wilde Reutlingen. **Fee,** **Junker Jürgen,** **Cristophorus,** **Boy-Ed:** Lea u. Rahel, **Jensen:** Frühling-stürme, **Meggede:** Von zarter Hand, **Bernhardt M.:** In treue fest, **Wothe A.:** Und doch, **Suse,** **Warum,** **Ragna,** **Knut Hamsun:** Die Stimme des Herzens, **Ballestrom:** Pension Malepartus, **Aus der Rumpelkammer,** **Wachehusen:** Der Backfisch. **Georgy:** Lotte Bach's Hochzeitsreise, **M. Fliegende Blätter 1886—1901-ig,** **Tschudi:** Elisabeth. **Prévost:** E. glücl. Ehe, **Die Sünde der Mutter.** **Flammarion:** Lumen.

Franciaiban: **Zola,** **Brio Malot,** **Musset,** **Gyp,** **Ohnet,** **Daudet,** stb.-től újdonságok. **Wlamink:** D'un lit dans l'autre.

Angolban: **Twain,** **Ouida,** **Braddon,** **Broughton,** **Wells,** **Collins** stb. legujabb művei.

Havi-kölcsöndij: 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legujabb és legérdekesebb műveket.

Az összes jegyzékek, valamint a magyar, német, francia és angol pótjegyzékek ingyen kaphatók.

Ugyan-e cég **Andrássy-téri** könyvkereskedésében nagyobb könyvtárvételek folytán óriási választékban kaphatók **regények, klasszikusok, 600 sz. Olcsó könyvtár stb.** meglepően jutányos áron, mire különösen a **Casinók és Olvasó-Körök** figyelmét van szerencsém felhívni. Többek közt 400 kötet csaknem új Egyetemes regény-tár 50 fillérjével kapható.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 5. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 102—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 98—99 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 96—98 fillérig.

Sertésleltétel. Április 2. napján volt készlet 37,288 darab, április 3. napján főlhajtattott 1672 darab, április 3. napján eiszállított 698 darab, április 4. napján maradt készlet 38,262 darab. Üzlet: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 5.

Déltőzsde. Buzakinálát gyöngé, a vételkedv gyöngé. Szilárd irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonaneműek kedvezők, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás borús.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	9.28—9.29
Buza májusra	9.22—9.23
Buza októberre	8.06—8.07
Rozs áprilisra	7.30—7.31
Rozs májusra	7.28—7.29
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	7.26—7.27
Zab májusra	7.31—7.32
Zab októberre	5.90—5.91
Tengeri májusra	5.01—5.02
Tengeri júliusra	5.14—5.15
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	9.22—9.23
Buza májusra	9.18—9.21
Buza októberre	8.06—8.07
Rozs áprilisra	—
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.90—5.91
Tengeri májusra	5.03—5.04
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	672.—
Magyar hitelrészvény	687.—
Leszámitolóbank részvény	443.—
Rima-Murányi vasmű részvény	498.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	662.50
Közuti vasút	641.50
Városi villamos vasút részvény	313.—

S z e s z ü z l e t.

— Április 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12'90—13'— korona mmásanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 5.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.50
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.60
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.35
Magyar italmegváltási kötvény	100.65
Horvát szlavon földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	202.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Oszták papírjárdék	101.40
Oszták járdék ezüst	101.25
Oszták járdék arany	121.—
Koronajárdék	99.25
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Oszták-magyar bankrészvény	1609.—
Magyar hitelbankrészvény	690.—
Oszták hitelbankrészvény	676.25
Oszták-magyar államvasút	666.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.30
London	240.10
Páris	95.40

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendès.**

[14]

(Polytatás.)

Befordult egy szűk utcácskába, magas falak között folytatván útját. Sehol egy ajtó vagy ablak nem látszott, mintha csak szűk folyosó lenne az egész utca. Valamivel gyorsítani kezdte lépteit. Füvel benőtt dombon találta magát, mely kevés lejtéssel a városi erődítményhez vezet. Megállott a dombon egy négyszögletű, alacsony, kétablakos, elhagyott házikó előtt, melynek szalma fedele a vihar rongálásai folytán össze-vissza volt kuszálva. Szomorú, komor házikó volt, egvedül piros ablakfüggönyei mutatott életre. Mielőtt a nő belépett volna, visszafordult; Brascasson egészen közelről szemlélhette.

A testén szorosan odasimuló szürke, hivány selyemruha, inkább előtűntette, mint be-

fedte tagjait, mintha egy másik bőr lett volna; vastag aranszőke, csaknem vörös hajzata, mely és tiszta kék szemei, sas orra, melynek orriyukai csakugy tágultak a lőghuzásnál, vérpiros ajkai félig nyílt, csábitó, mindemellett gögös szája valami felséges s egyszersmind állatias szépséggé tették.

Vizsgálni kezdte Brascassont, majd hangos, szomorúan csengő kacajra fakadt, a jóllakott oroslán fogait mutatván.

Aztán megszólította:

— Idegen vagy?

Valamint a dél-franciák többnyire, úgy Brascasson is értett spanyolul, sőt beszélt is annyit tájszólással keverve, — hogy magát megértetni tudja. Mindazáltal nem válaszolt azonnal; ez a hirtelen megszólítás és szemtelen tegezés zavarba hozták.

— Francia vagy? kérdé ismét.

Összeszedte magát. Nem tartozott azok közé az egyének közé, akiket hosszabb időre bámulatba lehetett ejteni, csakhamar otthon érezte magát vele szemben, szokva lévén mindenféle kalandhoz.

— Az vagyok! — felelé, — sőt több, mint francia, — gascognei.

— Követtél engem?

— Követtelek, szavamra!

— És miért?

— Mert szép vagy.

— Igen, szép vagyok, de te meg rut vagy... Tehát tetszem neked?

— Millo dious! kiáltott Brascasson.

— Akkor hát jere el estére hozzám, mondá szép, de szemtelen kacagással.

Aztán belépett a házikóba és bezárta ajtaját. Brascasson a falat bámulva, ott maradt a domb közepén. Bármeunyre is hozzá volt szokva a véletlen szeszélyeihez, ez a csaknem lehetetlennek látszó valószínűtlenség zavarba ejtette őt. A kaland annyira foglalkoztatta, hogy ebben az idegen városban való nyomorult helyzete, csaknem teljesen üres zsebei, eszébe jutottak. Ki lehet ez a nő, kinek léptei előtt egy egész város úgy futott, mintha a pestis közelednék? „Jere el estére!” Körültekintett, keresve valakit, kihez kérdéseit intézhesse. Nem látott egy lelket sem az űrön kívül, ki az erődítmény mellett állott. Ugy gondolta, hogy ez a katona ismeri talán a piros függönyös házikó lakóját és felé intézte lépteit. A silbakolás unalma szívesen beszélgetésbe hozta a katonát a járó-kelőkkel, Brascasson szembem sem nagyon kérette tehát magát; megkínálta egy cigarettel s cserében elfogadott egy szivart. Csakhamar a legjobb barátokká lettek a világon.

— Igaz, barátom, nem tudod, ki lakik ebben a viskóban.

A katona elsápadt, s aztán, mintha halálosan megsértették volna, szuronyt szegezve ment Brascasson ellen.

— „Terítettét,” gondolta Brascasson, és kezeit oldott. Nem akarta a kíváncsiságot az oktalanságig vinni.

Ekkor eszébe jutott a lármas és fecsegő borbély-műhely; azt gondolta magában, magában, hogy ott könnyű lesz felvilágosításhoz jutni. Visszatért tehát a városba a nagy tér felé, mert különben is ráfért arcára a borotva. Belépett a műhelybe és kellemetlenül volt meglepve. A bolt úgy szólnak üres volt, a jó pampuniák nem ebben az órában szokták politikai eszméiket kicserélni, a városi pletykákat tárgyalni és újságokat olvasni. Innen volt, hogy a borbély állott csak bent egy vendége előtt, kit a legnagyobb tiszteléssel borotvált. Mindazáltal Brascasson a fodrász udvarias intézésére kénytelen volt egy márványasztalka mellett helyet foglalni, mely fölött egy ferdén felüggesztett tükör lógott; és csendesen, némileg megzavarodva várakozott. Nem tudván mivel tölteni az időt, eleintén a párisi illatszereszek hirdetéseit vizsgálta, melyek szimmetrikusan fedték be a helyiségnek mind a négy falát, majd a borotválkozó egyénre szegezte szemeit. Mintegy hatvanéves, szürke haju, de inkább kopasz, méltóságos tekintetű férfi volt, egészen feketébe öltözve, hihetőleg egyike a város főtisztviselőinek. Kissé nyugtalanodván e komoly egyén jelenléte miatt, Brascasson nem nagyon sietett beszélgetésbe elegyedni a borbélyllyal, aki egybírta borotváját a leggyengébb figyelemmel húzgálva vendégének szabdhabos állán, egészen elmerülni látszott fog-

lalkozásában, csak néha szakítá magát félbe és egészen a földig hajolva üdvözölte őt, valahányszor megszólította:

— Don Jossé, kegyeskedjék nyakát kissé hátrahajítani. Vagy: „Don Jossé, méltóztassék megengedni, hogy orra hegyét megfoghassam!” s Don Jossé hátrább hajította nyakát és megengedte fogni orra hegyét, mindezt leereszkedő mosollyal. Végre Brascasson bátorságot merített. Miután kimentette magát, hogy olyan rosszul beszél spanyolul, elbeszélte, hogy éppen aznap reggel érkezett Pampelunába s hogy találkozott az utcán egy feltűnő szép szőke, majdnem vörös haju nővel, s hogy nagyon kíváncsi volna megtudni... Don Jossé felkiáltott, a borotva belevágott állába, melyből vékony vérsugár szivárgott a fehér hab közé. Ekkor a borbély elvesztette a fejét, hebegett, hajtá tépte, saját torkát akarta elmetszeni a végzetes borotvával.

— Dehát még sem én vagyok az oka, hogy a kezem remegésbe jött, uralkodhattam-e magamon, midőn a saját házamban, Don Jossé, az alcada jelenlétében mer valaki beszélni arról az ördögi, elvetemült teremtményről, arról a la Frascuelá ról.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTTÉR.*

!!Végre valahára!!

egy 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít. Így kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy tégely ára . . . 1 korona.
Egy darab ára . . . 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Védjegy

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás
Salvator
kiváló sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:
Húgyhajtó hatása.
Vasmentes. Kellemes ízű.
Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülo életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vesekövek, izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

A hires Bisenzi-pászka

(Mazses) 671

kizárólag nálam kapható.
Domán Ignác,
Asztalos Sándor-utca. (Áru-csarnok.)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

Aradon, Tökölytér 7. szám alatt

ruhaszabászati és varrási műtermemben a legfinomabb, mint egyszerű házi ruhákat is jutányos, a legfinomabb igényeknek megfelelőleg készítek.

Egyben tudatom, hogy csakis uri leányok részére külön varróteremben

varrási és szabászati iskolát

nyitottam, ahol 3 havi időtartam alatt a kellő jártasság elsajátításaért kezeskedem.

Tanulás-díj 3 havi időtartamra 60 korona.

Tisztelettel:

Vuk Lukréczia,
női szabónő.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. u. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kerestünk:

Aradi iparvállalat részére az irodai teendőkhöz jár-tas, megbízható fiatal pénztárnokot.

Aradi rőfösüzlet részére ügyes, fiatal segédet. Vidéki városba, a magyar és német nyelvben jártas, szakképzett idősebb (premier) vaskereskedő-segédet.

Videkre, a magyar és német levelezésben jártas, fiatal irodatisztet, a ki a fűszer-szakmát is érti, előnyben részesül.

Vidéki rőfös-kereskedés részére a magyar és a román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Aradi elsőrendű papírüzlet részére ügyes és szakképzett segédet.

Aradi biztosítási iroda részére gyacornokot és üzlet-szerzőt.

Aradi játék-üzlet részére ügyes fiatal segédet.

Vidéki fűszerkereskedés részére a román nyelvben jártas izr. fiatal segédet.

Ajánlunk:

Kereskedelmi tanfolyamot végzett, az írógépkezelésben jártas női irodai alkalmazottat.

Fűszerkereskedő-segédet, a ki elsőrendű aradi, nagy-ban és kismennyiségű fűszerkereskedésekben hosszabb ideig alkalmazva volt.

A női- és férfi-divatúru szakban jártas, szakképzett intelligens segédet.

Irodai gyakornokul fiatal, szép írású női alkalmazottat.

Elsőrendű férfi-divat, rövidáru, norinbergi, játék- vagy műszer-üzletbe 22 éves a magyar és német nyelvben jártas segédet.

Rőfös- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Raktárkezelőnek, 24 éves, a divat, rőfös, továbbá a fűszerüzletben jártas, magyarul, németül és szerbül tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyve- lőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. igazgató.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, és az igen tisztelt vevőim becses tudomására hozni, hogy az **Andrássy-tér 20.** szám alatt husz év óta fennálló

szabó-üzletemet

f. évi április hó 1-től SALACZ GYULA-utca 1 szám alá helyeztem át.

Ez alkalommal kötelességemnek tartom, hogy az igen tisztelt vevőimnek az írányomban tanúsított bizalomért köszönetet mondjak.

Mint eddig, úgy továbbra is főcélom az lesz, hogy tisztességes, szolid kiszolgálással, az igentisztelt vevőim bizalmát továbbra is bírassam.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam

Kiváló tisztelettel

Meszlinger János,

férfi-szabó.

SZIVARKA HÜVELYEK

és

SZIVARKA PAPIROK

„NIL“

(KROKODILLAL)

A dohányzóknak igazi élvezetet csak a legjobbnak elismert valódi egyiptomi szivarka hüvely és szivarka papírok „NIL“ (krokodillal) nyújt mely a dohányzás alatt sem fekete, sem zsiros nem lesz, és ki nem alszik.

☀️ Ovakodjunk értéktelen utánzatoktól. ☀️

☀️ Mindenütt kapható. ☀️

Egyedüli készítőik:

ELSTER FRÉRES LEMBERG.

WALLA JÓZSEF

Mozaik
és
cement-árny gyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fayence falburkolati
lapok,
Aszfalt-tető és elszige-
telő lemezek,

Keremit-lap,
Mozaik-lap à la Met-
lach,
Márvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyezet-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Portland Cement,
Roman Cement,
Terracotta-árny.

1902

A haj eredeti színét

visszanyerjük a Hajós-féle

Hajregenerator

hasznalata által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépségét és ennek visszaverése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fejbőr nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hófehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpép

hasznalata által nyerhetünk, egy tegely ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tegyel 10 kr.-ba visszavásároltatik.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Félti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Nincs többé vértetű!

Egészen biztos gyógyulás és teljes termőképes ég érhető
el a beteg gyümölcsfáknál, na azokat

Ludig Manó-féle

mosófolyadék és vértetű elleni kenőccsel
kezeljük.

Egy literes palack mosófolyadék 70 fill. (35 kr.), egy kisebb doboz
vértetű elleni kenőcs ára 1 korona.

Kapható a feltaláló önál Ludig Manó urnál (Séga, Arad), az arad-
megyei gazdasági szövetkezethél (Széchenyi-utca, Neuman-
palota), Fejér Gyula fűzerkereskedő (Temp. om. utca) és Laczina
Venczel uraknál Aradon. 564

9648—1902.

Aradvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye közkorházánál egy másodorvosi állás meg-
üresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen orvosi állás javadalmazása a következő: 1600 azaz
egyezerhat száz korona évi fizetés, a korház belterületén sza-
bad lakás, mely áll egy szoba és egy előszobából. Ezenkívül
a fűtés és világítás élvezete is biztosított.

A kinevezés ideiglenes amennyiben ezen állás két évi idő
tartamra töltetik be.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják s
az 1883. évi I. t. cz. 7. §-nak 2. pontjában előirt képesítéssel
bírnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket Aradvár-
megye és Arad szabad királyi város főispánjához folyó évi
április hó 30. ig terjesszék be.

Arad, 1902. márczius 29-én.

Az alispán távol:

Schill,
főjegyző.

668

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világhra el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt
májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arctisztatlanságot. Ma-szaz-
hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tegely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriarban.

Apattalván: Tar Imre, Battonyán: Podor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Pe-
tercz, Boros-Sebeesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotan: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István,
Földéakon: Boros Károly, Gyöngyöszön: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnar István,
Győrökon: Masznyik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schlögl Pál, Kun-
ágotán: Fejes Lajos, Kurtioson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsbázán: Szabady Viktor, M.-Radán: U. Kósnuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Perskán: Rokszin János, Pankotán:
Pöseviz Gusztáv, Pityarosen: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Soborniban: Károlyi Kalman, Szemlaken: Hauszler Sándor,
Tauzon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternaigo Geza urak gyógyszertárban.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
reket, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkért 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Kr.

tesztéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való zá-
lyeg mellettkendő. Telefon értesítéshez
nem ad a kiadóhivatal.

Egy nőtlen fiatal ember,

ki a magyar és német nyelvtan-
szóban és írásban bírja, szerény fize-
tés mellett helyben, esetleg vidé-
ken egy ügyvédi vagy más hiva-
talban keres irnoki állást. Szíves
ajánlatok ezen lap kiadóhivatalá-
ba „Pontos“ 500 jelige alatt ké-
retnek. 657

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perenyi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 439

Budapesti divatárusnő

készít igen fess és elegáns női ka-
lapokat. Alakításokat is elfogad.
Czim a kiadóhivatalban. 673

Egy teher (stráf) kocsii eladó Fácán-utca 6. szám.

Kurticsi uti, a vasut közelében lévő
téglaegetési telepemről. 662

tégla eladó.

Utalvány lakásomon váltandó:
Kirle Antal, Flórián-utca 6/b. sz.

Bérháztulajdonosoknak

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 $\frac{1}{2}$ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetít és ér-
tesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

Ha

ujkerékpárt akar venni,
vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez, 569

Arad, Salacz-utca 2.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLON-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kivánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Csermón,

a fő-úton lévő jól berendezett

fűszer- vas- és rövidáru

fiók-üzletem

bizományba, esetleg egészben
és azonnal

átadandó.

Az üzlet átvételéhez csak
1000 frt szükségeltetik.

Értekezni lehet Holländer Sá-
muel Fia cég tulajdonosával
Csermón. 665

5383. és 5309—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Dr. Issekutz Marcell végre-
hajtatonak, Kovács Mátyás és neje
Bottka Katalin végrehajtást szen-
vedők elleni. 80. kor. 40 fill. és 420
kor. tőkekövetelés és járulékai
iránti végrehajtási ügyében, az
aradi kir. törvényszék, a pécskai
kir. járásbíró területén lévő, Ó-
Pécska község határában fekvő, az
ó-pécskai 2508. sz. tjkvben A. I. 3.
sorsz. a. ingatlanra 949 korona; az
ó-pécskai 2985. sz. tjkvben A. I.
3—4. sorszámok alatti ingatlanokra
az árverést 1985 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási árban
elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlan az 1902. évi április
hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor
ezen telekkönyvi hatóságnál meg-
tartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok becsárának
10 $\frac{1}{2}$ %-át, vagyis 94 kor. 90 fillért,
illetve 198 kor. 50 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. LX. tcz.
42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mított és az 1881. évi november
hó 1-én 3393. sz. a. kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. tcz. 170. § a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű, elismervényt átszol-
gáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóságnál
1901. évi december hó 3-ik
napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró,

666

Óvakodjunk utáztatóktól!

MIÉRT

van annyi utáztat?

MERT

a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a leg-
jobb és legtartósabb puha padlók-
nak és konyhabútoroknak bemé-
solására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló-zománc

Védjegy
„Vaslovag“

egy óra alatt keményre szá-
rad, bámulatosan szép fény-
nyel bír és tartósság te-
kintetében eddig fölülmul-
hatatlan. Nagy elterjedt-
ségénél fogva különböző
hasonhangzású nevek alatt
értéktelen utáztatásokat hoz-
nak forgalomba, miért is
kérjen mindenki kizárólag
csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot“,

a törv. bejegyzett

„Vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk- és festékgyára.

Főraktár Aradon: Steinitzer N.
cégénél. 1964

Utáztatóktól óvakodjunk!

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
met fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A.
Drökssel, (E. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan Bartilla-féle fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői jól díjaztatnak. —
Kapható Aradon: Rozsnyai Mátyás
gyógyszertárában Szabadság-tér. 303

Telephon 436.

Vasgerenda, szekértengely, ráfvas,
aczelcsákanyok, metsző-olló, kertész
fűrés, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Az Andrássy-tér 21. sz. a.

ház

átépítése folytán kidobandó
rég, jó karban lévő

ajtók, ablakok

(falburkolat és spalettáblákkal,
vagy egyszerűek) — továbbá
egyébb

építési anyagok eladók.

Fodor és Reisinger

612 mérnökök, építőmesterek.

Arany éremmel kitüntetve a párisi vi-
lágkiállításon 1900-ban és arany érem
Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagtalan

fűtő-köszenget

50 kilós zsákokban csomagolva, bér-
mentve házhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk
elsőrendű
kovács-köszenget

és darabos 1470

bükk-faszenet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Vajda - Hunyadon

a főúton

egy jó forgalmu

sütőde

haszonbérbe kiadó.

Bővebbet Fetterle Lajos ur-
nál Vajda-Hunyadon. 674

Kiadó lakás!

Erzsébet királyné-körút 30. sz.
házban egy

6 szobából álló lakás
meHékhelyiségekkel

1902. évi május hó 1-étől
kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 663

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnyekészítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por-alakban, a hus leg-táplálóbb része, tiszta fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vérképzőes a fehérnye izomerősítő hatását. A vérszegénység, sápadtság, idegyöngeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a leg-táplálóbb reggeli ital, tiszta táplálóbb, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁPLISZT a leg-tartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermek-táplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszte. 337-3

Kaphatók minden gyógyszerertárban.

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy **Lux Mór** urat üzletem további vezetésétől feimentettem és annak további vezetésével

REICH SAMU urat

biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni. Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kívánásainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szíves figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre, melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönböztetve ajánlok nérték utáni megrendelésre **CIVIL** ruhákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és reményem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a legjobb hirnévnek örvendő gyártmányainkat

Brassói posztók, divatkelmék, férfi-ruhákra
Aradon

Wadowsky Gusztáv ur

vászon és divat üzletében

általunk előirt gyári árakban árusítatnak el.

Hazai gyártmányainkat szíves pártfogásába ajánlva
tisztelettel

SCHERG VILMOS és TÁRSAI

posztó- és divatáru-gyár

Brassó (Erdély.)

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készíttetnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Boros Béni-tér és Nádor-utca

sarkán levő

Schreyer-féle

telkek

házhelyenkint

szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók Dr. Szende Tivadar ügyvéd irodájában, Szabadság-tér 12. szám.

506

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a halterén az „Arany potyka” helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Pósta megrendelések a legpontosabban utánvét mellett eszközöltek.

Becsés pártfogásáért esd

tisztelettel

Widlovits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

József főherceg-ut 10. sz.

I. emeletén

4 teljes jókarban lévő, rövid ideig használt

villam-csillár

olcsón eladó.

Bővebbet ugyanottan.

648

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Jemlom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokóli-téri Kishalmi-főle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítek, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Világosi (Aradmegye)

pinczémbe

egy 100 hektoliteres

hordót

keresek megvételre.

A dugónál mérve egyik átmérő 185 centi, a másik 250 centi lehet — külső méret — hossza milyennek kiadódik. Tervet és részletezett ajánlatot Brassóba Györke Lajos tanár címére kérek. 669

Üzlet felosztás és végeladás!**még csak e hó végéig!**

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-, czipő-üzletem felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk

minden elfogadható árban

eladatnak.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrássy-tér 24., Hungária kávéház mellett.

Az üzleti berendezés eladó.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy úgy az

Ékszerek,

mint az

ingóságok

1902. évi április hó 10-én

(csütörtökön)

előtűt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzemhelyiségemben Kossuth utca 62. sz. azon

1901. november, december és 1902. évi január hónapban lejárt

zálogtárgyak, melyek a lejáratig ki nem váltattak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

598

Weisz Dávid.

Ugyanott a zálogüzlet felosztása folytán pénzeszközök és irodabeszerelések jutányos áron eladtnak.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

535

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.